

ENONKOSKEN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2024

Kunnanhallitus 25.3.2025 § 77
Kunnanvaltuusto x.x.2025 § x

Sisällysluettelo

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2 Kunnan hallinto 31.12.2024.....	2
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	4
1.3.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät	4
1.3.2 Kuntien yleinen taloudellinen kehitys.....	4
1.3.3 Taloudellinen kehitys Etelä-Savon maakunnassa	5
1.4 Kunnan taloudellinen kehitys.....	7
1.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	8
1.6 Arvio kunnan todennäköisestä tulevasta kehityksestä	9
1.7 Kunnan henkilöstö	11
1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	12
1.9 Ympäristötekijät.....	14
2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	15
2.1 Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen	15
2.2 Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus	15
2.3 Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta	16
2.4 Sopimustoiminta	16
2.5 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä	16
2.6 Sisäisen valvonnan kehittämistarpeita	16
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	16
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	16
3.2 Toiminnan rahoitus	17
3.3 Tasetarkastelu	18
4. Kuntakonsernin toiminta ja talous	19
4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	19
4.2 Kuntakonsernin toiminnanohjaus	19
4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	20
4.3.1 Kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen.....	20
4.3.2 Taloyhtiöt	21
4.3.3 Sateenkaaren koulu	22
4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	22
4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	23
5. Tilikauden tuloksen käsittely	23
6. Kunnan toiminnan kehitys.....	23
7. Kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase	26
8. Kuntakonsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.....	30

9. Talousarvion toteutuminen.....	36
9.1 Konsernihallinto.....	36
9.2 Sivistystoimi.....	43
9.3 Tekninen toimi.....	63
10. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu.....	69
11. Rahoituslaskelma toteutumisvertailu.....	70
12. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta.....	71
13. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	74
14. Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.....	86
15. Tuloslaskelma kiinteistöt ja kaukolämpö.....	89
16. Allekirjoitukset ja merkinnät.....	91
17. Luettelo kirjanpitokirjoista ja kirjanpidon säilytyksestä.....	92

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2024 Enonkosken kunnassa on sujunut tasaisesti – mikä toki tuo osaltaan kuntalaisille turvallisuuden tunnetta. Vuoden lopussa Etelä-Savon hyvinvointialue on tuottanut toisen vuoden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Valtion asettamat säästötavoitteet hyvinvointialueille ovat olleet monen kuntalaisen huolen aihe – eikä syyttä. Suomessa olemme tottuneet siihen, että silloin kun ihminen tarvitsee sosiaali-, terveydenhuollon- tai pelastustoimen palvelua, sitä on ollut saatavilla. Huoli tulevaisuuden palveluiden saatavuudesta ja erityisesti lähipalveluista on ollut aiheellinen.

Kunnassa toteutettiin toisena vuonna peräkkäin kuntalaiskysely joulukuussa 2024 ja edelleen kunta sai hyvää palautetta ja kiitosta erityisesti päivähoitopalveluista, perusopetuksesta, kirjasto- ja liikuntapalveluista sekä teknisen toimen yleisten alueiden hoidosta ja kunnossapidosta. Kyselyn perusteella Enonkosken kunnan asuinympäristö koettiin viihtyisäksi ja turvalliseksi. Enonkoskea asuinpaikaksi vastaajista suosittelisi ystävälleen tai tuttavalleen erittäin todennäköisesti tai todennäköisesti 88 %.

Kuntalaiskyselyn tulokset olivat pääasiassa myönteisiä ja kun tuloksia verrataan vuosi sitten tehtyyn kyselyyn, ovat tulokset hyvin samansuuntaisia – ei siis merkittäviä muutoksia. Tutkimustuloksiin ollaan tyytyväisiä, mutta kehitettävää toki aina palveluissa löytyy. Avoimissa vastauksissa ja vapaamuotoisissa palautteista eniten vastaajissa aiheutti huolta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tulevaisuus – lähipalveluiden säilyminen. Yksittäiset palautteet liittyivät nuorten harrastustoimintaan, tiestön kuntoon ja toiveisiin liikuntapalveluihin sekä joukkoliikenteeseen.

Enonkosken kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 18.12.2023 (§ 42) kunnan vuoden 2024 talousarvion - 356 956 euroa alijäämäiseksi. Vuonna 2024 Enonkosken kunta teki ylijäämäisen tuloksen 487 599 euroa. Vuosikate heikkeni hieman edellisestä vuodesta ollen 1 138 432 euroa ja vuosipoistot olivat - 649 823 euroa.

Palvelujen ostojen osuus kunnan tilinpäätöksessä oli noin 2,1 miljoonaa euroa (ulkoinen ja sisäinen), joista suurimpana kulueränä olivat matkustus- ja kuljetuspalvelut (401 890 euroa) sekä rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut (375 882 euroa). Toimintakate alittui, toteuman ollessa 88,0 %. Toimintatuotoissa toteuma oli 103,0 % (sisäiset ja ulkoiset). Menopuolella toimintakulut alittuivat 452 903 eurolla, joka muodostui mm. henkilöstökuluja toteutui 170 787 euroa budjetoitua vähemmän, palvelujen ostoihin käytettiin 102 715 euroa talousarviota vähemmän.

Tulevaisuudessa Enonkosken kunnan tavoitteena on tuottaa edelleen kuntalaisille hyvät ja toimivat peruspalvelut. Huolenaiheet liittyvät maailman tapahtumiin, joilla on vaikutusta koko Suomeen ja sitä kautta myös pienempiin kuntiin. Työelämäpalveluiden uudistus ja palvelujen siirtyminen kunnan vastuulle v. 2025 alusta on myös merkittävä muutos, jonka tuloksia on vaikea ennustaa. Tulevaisuudessa valtionosuusuudistus ja saaristolakiin tulevat muutokset ovat vielä vaikeasti ennakoitavissa kunnan näkökulmasta. Enonkoskella on kuitenkin vahva usko tulevaisuuteen ja siihen, että pienessäkin kunnassa voi on elämää ja yhteisöllisyyttä. Yhteistyössä on voimaa.

Kiitän kaikkia kuntalaisia, kunnan työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja yhteistyötahoja vuoden 2024 yhteistyöstä!

Enonkoskella maaliskuussa 2025

Minna Laurio, kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto 31.12.2024

Kunnanvaltuuston paikkajakauma (17 jäsentä)	
Suomen Keskusta	9
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	5
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Perussuomalaiset	1
Vasemmistoliitto	1

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuuston puheenjohtajat:
 Puheenjohtaja Nurmio Tauno (SDP)
 I varapuheenjohtaja Asikainen Simo (Kesk.)
 II varapuheenjohtaja Malmstedt Anneli (Kesk.)
 Valtuutetut:
 Asikainen Simo (Kesk.)
 Kylliäinen Heikki (SDP)
 Laine Mikael (Vas.)
 Laitinen Marja (SDP)
 Laukkanen Kati (Kesk.)
 Loikkanen Maria (SDP)
 Loikkanen Timo (Kesk.)
 Luukkainen Jari (Kesk.)
 Malmstedt Anneli (Kesk.)
 Malmstedt Jonna (Kesk.)
 Männynsalo Keijo (sit.)
 Niiranen Lauri (Kesk.)
 Nurmio Tauno (SDP)
 Purhonen Petri (Kesk.)
 Ratia Sanna (KD.)
 Rönkkö Teija (PS)
 Turunen Kari (Kesk.)

Kunnanhallitus

Puheenjohtaja Niiranen Lauri (Kesk.)
 Varapuheenjohtaja Turunen Kari (Kesk.)
 Jäsenet
 Laitinen Marja (SDP)
 Laukkanen Kati (Kesk.)
 Malmstedt Jonna (Kesk.)
 Männynsalo Keijo (sit.)
 Ratia Sanna (KD.)
 Tehtäväalueen johtava viranhaltija Laurio Minna

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja Laine Mikael
Varapuheenjohtaja Purhonen Petri
Jäsenet
Junnila Petra
Liukko Helena
Lyytikäinen Ari

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Ahokas Touko
Varapuheenjohtaja Kaasinen Marja-Liisa
Jäsenet
Heikkinen Marika
Kokki Raili
Natunen Esa

Sivistyslautakunta

Puheenjohtaja Nousiainen Juha
Varapuheenjohtaja Loikkanen Maria
Jäsenet
Malmstedt Jonna
Montonen Antti
Ratia Sanna
Tehtäväalueen johtava viranhaltija Jaatila Kimmo

Vapaa-aikalautakunta

Puheenjohtaja Huoman Hannu
Varapuheenjohtaja Kylliäinen Heikki
Jäsenet
Laukkanen Kati
Loikkanen Timo
Rönkkö Teija
Tehtäväalueen johtava viranhaltija Jaatila Kimmo

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja Luukkainen Jari
Varapuheenjohtaja Lyytikäinen Ari
Jäsenet
Asikainen Simo
Klemettinen Helvi
Malmstedt Jonna
Tehtäväalueen johtava viranhaltija Häkkinen Otto

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät

Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallio on julkaissut Kuntaliiton sivulla 21.2.2025 blogikirjoituksen ”Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024 – pudotus odotettua pienempi”. Kirjoituksessaan Punakallio tuo esille, että tiedossa oli, että kuntatalous tulee heikkenemään vuodesta 2023, mutta kaikesta epävarmuudesta huolimatta kuntatalouden luvut olivat tammikuussa 2025 myönteisempiä kuin syksyllä 2024 ennustettiin.

Helmikuussa julkaistu kuntatalouden tilinpäätösarviot vuodelta 2024 osoittavat, että kuntatalouden tasapaino heikkeni merkittävästi niin toiminnan ja investointien rahavirralla, tilikauden tuloksella kuin vuosikatteella mitattuna. Lainaa kunnat joutuivat ottamaan enemmän kuin moneen vuoteen. Tästä huolimatta toteutumaa vuonna 2024 voi pitää torjuntavoittona. Kuntatalouden rahoitustasapaino jäi kauas heikoimpien vuosien miinuksista ja kaikista heikoimmassa taloudellisessa (negatiivinen vuosikate) asemassa olevien kuntien lukumäärä jäi pieneksi.

Kuntien ja kuntayhtymien ennakollisten tilinpäätöstietojen merkittävin yllätys oli menokehityksen raju hidastuminen vuodesta 2023. Kun vielä vuonna 2023 kustannuskehitys (kuntiin jääneet kustannukset) osoitti 11 prosentin kasvua, niin vuonna 2024 kulukehitys jäi noin kahteen prosenttiin. Euroissa kustannukset nousivat vuonna 2024 vain reilun 300 miljoonan euron luokkaa.

Toimintamenojen kehitykseen vaikutti viime vuonna useita erisuuntaan vetäviä syitä. Vaikka monet tekijät, kuten palkkaratkaisu, Petteri Orpon hallituksen uudistukset ja korkotason nousu, nostivat kustannuksia huomattavasti, niin siitä huolimatta kuntien palkkasumman nousu näyttää jäävän vain vajaaseen 3 prosenttiin. Työttömyysvakuutusmaksun lasku käänsi henkilöstösivukulujen kehityksen jopa miinukselle. Ostojen kehitys tarkentuu vielä.

Toimintamenojen jarrutusta voidaankin tulkita tässä vaiheessa melko turvallisesti siten, että kunnat ovat vieneet sopeutustyötä eteenpäin vuonna 2024. Luonnollisesti tilanteet vaihtelevat kunnittain. Joissain kunnissa säästöpäätöksiä vasta pohditaan ja joissakin kunnissa sopeutusta on tehty etupainotteisesti jo useamman vuoden ajan.

Odotettua vahvemmista kuntatalouden tilinpäätösarvioista kannattaa huomioida myös se, että joidenkin kuntien tuloihin sisältyy normaalien tulovirtojen ohella isoja omaisuuden myyntituloja. Kunnat möivät vuonna 2024 omaisuutta yhteensä noin 700 miljoonalla eurolla.

Rahavirtojen volyymiä tarkastellen kuntatalouden liikkumavara on hyvin keskittynyt ja vähäistä. Asukaskohtaisissa tarkasteluissa talouden kärkipaikkoja miehittävät tosin asukasmäärältään pienemmät kunnat, joilla liikkumavaraa talouteen voi tuoda esimerkiksi tuulivoima tai kunnan kokoon suhteutettuna erityisen vahva yritystoiminta. Tällä hetkellä kaikkia kuntia yhdistää epävarmuus siitä, mihin asentoon talouden iso kuva kääntyy vielä tulevana vuonna ja tuleeko kevään kehysriihestä kunnille hyviä vai huonoja uutisia.

1.3.2 Kuntien yleinen taloudellinen kehitys

Kuntaliiton 4.2.2025 julkaiseman kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuodelta 2024 osoittavat, että kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta vähemmän kuin ennustettiin. Kunnat onnistuivat v. 2024 sopeuttamaan talouttaan ja kuntien tilinpäätökset olivat vahvempia kuin mitä vuosi sitten talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa. Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia ja 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna. Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta

tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun.

Kuntaliiton arvioiden mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien tuloihin ja menoihin välittyivät myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Tulevien vuosien investointipaineet sekä kustannuskehityksen hallinta haastavat tulevinakin vuosina kuntatalouden näkymiä ja rakenteellisesta alijäämästä on vaikea päästä eroon. Kuntien talous on entistä riippuvaisempi myös yleisestä talous-, työllisyys- ja verotulokehityksestä.

1.3.3 Taloudellinen kehitys Etelä-Savon maakunnassa

Talouskehitys

Etelä-Savon maakunnan tilinpäätöksessä vuodelta 2024 maakuntajohtajan katsauksessa tuodaan esille, että pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hallitus valmisti itäiselle Suomelle omaa ohjelmaa. Ohjelmaa valmisteltiin laajassa yhteistyössä ja valmistelussa olivat mukana Etelä-Savon maakuntaliitto ja muut alueen maakuntaliitot. Ohjelman julkistaminen siirtyi vuoden 2025 puolelle. Ohjelmassa esitellään keskeiset tavoitteet ja painopistealueet, joihin itäisessä Suomessa on panostettava, sekä toimenpiteet, joiden avulla tavoitteet saavutetaan. Alueiden omat vahvuusalueet ja potentiaali on tarkoitus saada valjastettua koko Suomen elinvoiman ja kilpailukyvyn edistämiseen. Ohjelman toteuttamiseksi tarvittavasta rahoituksesta on tarkoitus päättää huhtikuussa 2025 hallituksen puoliväliriihessä.

Maakuntavaltuusto hyväksyi 4.12.2024 koko vuoden kestäneen tiiviin valmistelun pohjalta neljännen vaihemaakuntakaavan, jossa määritellään tuulivoiman rakentamisalueet. Neljännen vaihemaakuntakaavan tavoitteena on uusien teollisen kokoluokan tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden osoittaminen yksityiskohtaisemman suunnittelun pohjaksi.

Etelä-Savolle, Etelä-Karjalalle ja Pohjois-Karjalalle yhteisesti myönnetty European Region of Gastronomy -titteli nosti ruokamatkailun vuonna 2024 matkailun kärjeksi. Suomen ja Venäjän välisen matkailun hiipumisen seurauksena matkailun markkinointia kohdennettiin kansainvälisille markkinoille. Tavoitteena on tuoda Itä-Suomeen kansainvälisiä ja kotimaisia vierailijoita ja uudenlaisia ruuan ja kulttuurin yhdistäviä tapahtumia. Markkinoinnin ydinviestinä on Saimaan alueen kestävä elämäntapa, jossa ruoka, luonto, kulttuuri ja hyvinvointi yhdistyvät poikkeuksellisella ja kestävällä tavalla.

Itäisen Suomen ohjelma kattoi keskeiset edunvalvonnan painopisteet. Liikenteen osalta vuonna 2024 hallitusohjelman kirjausten käytännön toteuttaminen nousi keskeiseen rooliin. Maakuntaliitto toimi Nopeat itäradat neuvottelukunnan puheenjohtajana ja painotti tarvetta Savon ja Karjalan ratojen nopeaan kehittämiseen. Geopoliittisen tilanteen huonontuminen nosti esille myös raide- ja tieliikenteen poikittaisyhteyksien kehittämistarpeen.

Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamista valmisteltiin vuoden 2024 aikana. Alun perin suunniteltua voimaantuloa vuoden 2026 alusta siirrettiin vuoden 2027 alkuun. Maakuntaliitto tuki

jäsenkuntia, jotta uudistuksessa otettaisiin huomioon Etelä-Savon kuntien erityispiirteet kuten väestön väheneminen ja vapaa-ajan asukkaiden suuri määrä.

Etelä-Savon maakuntaliitto osallistui aktiivisesti Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteistyöhön. Maakuntaliitto oli mukana sekä Itä- ja Pohjois-Suomen että Itä-Suomen neuvottelukunnissa. Yhteinen EU-toimisto Brysselissä on tarjonnut Etelä-Savon maakuntaliitolle hyvän vaikutuskanavan EU-tasolle. EU-edunvalvonnan tärkeimmäksi tavoitteeksi vuonna 2024 muodostui EU-rakennerahastovarojen turvaaminen seuraavalla EU:n ohjelmakaudella.

Etelä-Savon maakuntaliitto allekirjoitti maakunnallinen elinvoimalupauksen 29.10.2024. Elinvoimalupaus sisältää konkreettisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan alueen pitkäjänteinen kehitys ja menestys. Tärkeimpänä tavoitteena on tehdä Etelä-Savosta houkuttelevampi ja kilpailukykyisempi maakunta, jossa yrityksillä on erinomaiset mahdollisuudet menestyä ja asukkaat voivat helposti hyödyntää tarvittavia palveluja.

Työllisyys ja työttömyys

TE-palveluiden joulukuun 2024 työllisyyskatsauksen mukaan Etelä-Savossa oli joulukuun lopussa 7 169 työtöntä, mikä on 630 henkilöä eli 10 % enemmän kuin vuosi sitten. Kasvu selittyy kokonaan aktivointipalveluissa olevien määrän laskulla; palveluissa oli 743 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten. Aktivointiaste oli Etelä-Savossa tammikuun lopussa 23 %, kun se vuosi sitten oli 30 %. Lomautettuja työttömistä oli 848 ja lomautetuista 15 % oli naisia. Lomautettujen määrä ammateittain on pääosin vuodentakaisella tasolla.

Tammikuun aikana kokonaan työttömien määrä lisääntyi 99:llä eli 2 % ja lomautettujen määrä laski 53:lla (6 %). Lomautettujen miesten määrä laski joulukuusta 8:lla ja lomautettujen naisten määrä 45:llä. Työttömien miesten määrä nousi 29:llä ja työttömien naisten määrä 18:lla. Tammikuun lopussa työttömänä oli 12,9 % työvoimasta. Yhdenjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleita oli Etelä-Savossa tammikuun lopussa 2 154. Etelä-Savon työttömistä 30 % oli pitkäaikaistyöttömiä. Naisten pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut vuodentakaisesta hieman miehiä enemmän. Alle 30-vuotiaita työttömiä oli Etelä-Savossa tammikuun lopussa 1 464 eli 161 henkilöä ja 12 % vuodentakaista enemmän.

Etelä-Savon työttömyysaste oli joulukuun lopussa 12 % (koko maassa 11,2 %). Etelä-Savossa Pieksämäen seutukunnan työttömyysaste oli alin eli 10,1 %. Työttömiä työnhakijoita oli Mikkelin seutukunnassa 18 % enemmän, Pieksämäen seutukunnassa 9 % enemmän ja Savonlinnan seutukunnassa 13 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Väestönkehitys

Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan väkiluku väheni Etelä-Savossa tammi-joulukuussa 2024 yhteensä 523 henkilön verran (-0,4 prosenttia). Alkuvuoden positiivinen kehitys kääntyi miinukselle kumulatiivisesti katsottuna heinäkuussa. Joulukuussa väkiluku väheni Etelä-Savossa 172 henkilön verran. Vuonna 2023 väkiluku väheni tammi-joulukuussa 537 henkilön verran. Etelä-Savon kunnista väkiluku kasvoi vain kahdessa kunnassa; Pieksämäellä 136 henkilön verran ja Mäntyharjussa 12 henkilön verran. Etelä-Savon ennakkoväkiluku oli joulukuun 2024 lopussa 129 391.

Väkiluku kasvoi ennakkotietojen mukaan tammi-joulukuussa 2024 kaikkiaan 10 maakunnassa, eniten Uudellamaalla (+23 628), Pirkanmaalla (+6 194) ja Varsinais-Suomessa (+3 995). Väkiluku väheni eniten Kymenlaaksossa (-1 191), Etelä-Pohjanmaalla (-602), Kainuussa (-527) sekä neljänneksi eniten Etelä-Savossa (-523). Väkilukuun suhteutettuna suurimmat väestötappiot olivat

Kainuussa (-0,75 prosenttia), Kymenlaaksossa (-0,75 prosenttia), Etelä-Savossa (-0,40 prosenttia) ja Etelä-Pohjanmaalla (-0,32 prosenttia väkiluvusta).

Koko maassa väkiluku kasvoi tammi-joulukuussa 2024 ennakkotietojen mukaan 33 363 henkilön verran (+0,60 prosenttia). Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 48 546 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 14 300 vähemmän kuin kuolleita. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli joulukuun 2024 lopussa 5 637 214.

Tammi-joulukuussa 2024 kuntien välisestä nettomuutosta (-566) ja nettosiirtolaisuudesta (+1 396) muodostuva kokonaisnettomuutto oli Etelä-Savossa yhteensä 830 henkilön verran positiivinen, kun edellisenä vuonna vastaavaan aikaan kokonaisnettomuutto oli 757 henkilön verran positiivinen. Muuttovoittoa on tullut viime vuoden maaliskuusta alkaen joka kuukausi, pois lukien heinä-elokuu sekä joulukuun 2024, jolloin Etelä-Savoon tuli hieman muuttotappiota. Kumulatiivinen, eli koko vuoden yhteenlaskettu, muuttoliike on ollut Etelä-Savossa positiivinen vuodesta 2021 alkaen, vaikkakin muutamina yksittäisinä kuukausina on tullut muuttotappiota. Sitä aiempina lähivuosina kumulatiivinen muuttoliike on muuttunut negatiiviseksi viimeistään elokuussa.

Tammi-joulukuussa 2024 luonnollinen väestönmuutos oli Etelä-Savossa -1 358. Syntyneitä oli 648 ja kuolleita 2 006. Edellisenä vuonna luonnollinen väestönmuutos oli Etelä-Savossa tammi-joulukuussa -1 296.

1.4 Kunnan taloudellinen kehitys

Enonkosken kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 14.11.2023 (§ 37), että kunnan tuloveroprosentti vuodelle 2024 on 8,40. Talousarvio vuodelle 2024 hyväksyttiin valtuuston 18.12.2023 (§ 42) kokouksessa 356 956 euroa alijäämäiseksi. Valtuuston 29.4.2024 (§ 6) kokouksessa lisäksi tehtiin investointikustannuksiin määrärahan siirto pelikaukalosta jääkiekkokaukalon laitoihin.

Vuonna 2024 Enonkosken kunta teki ylijäämäisen tuloksen 487 599 euroa (vuonna 2023 tulos oli 632 418 euroa ylijäämäinen). Vuosikate heikkeni hieman edellisestä vuodesta olleen 1 138 432 euroa (1 182 885 euroa v. 2023) ja vuosipoistot olivat – 649 823 euroa. Tunnusluku 2024 vuosikate/poistot on 175,2 (214,9 % vuonna 2023). Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Palvelujen ostojen osuus kunnan tilinpäätöksessä oli noin 2,1 miljoonaa euroa (ulkoinen ja sisäinen), joista suurimpana kulueränä olivat matkustus- ja kuljetuspalvelut (401 890 euroa) sekä rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut (375 882 euroa).

Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet) rahoitettavan osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate alittui, toteuman ollessa 88,0 % (91,8 % vuonna 2023). Toimintatuotoissa toteuma oli 103,0 % (sisäiset ja ulkoiset). Myyntituottoja kertyi 24 044 euroa budjetoitua vähemmän ja maksutuottoja 5 310 euroa budjetoitua vähemmän. Tukia ja avustuksia kertyi 86 257 euroa budjetoitua enemmän, joista muita tukia ja avustuksia 95 087 euroa (sisältäen mm. eri hankkeista saadut korvaukset, TE-palveluiden uudistuksen muutuskulukorvaus) budjetoitua enemmän ja työllistämistukea puolestaan 8 830 euroa vähemmän. Muita toimintatuottoja kertyi 31 900 euroa budjetoitua enemmän.

Menopuolella toimintakulut alittuivat 452 903 eurolla, joka muodostui mm. henkilöstökuluja toteutui 170 787 euroa budjetoitua vähemmän, palvelujen ostoihin käytettiin 102 715 euroa talousarviota vähemmän, joka muodostui mm. asiakaspalvelujen ostoja toteutui 88 839 euroa budjetoitua

vähemmän, asiantuntijapalvelujen ostoja toteutui 54 514 euroa vähemmän, ICT-palveluja 28 402 euroa vähemmän sekä rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalvelut alittuivat 36 976 euroa. Sen sijaan toimistopalvelut ylittivät 51 522 eurolla, matkustus- ja kuljetuspalvelut 55 514 eurolla ja muut palvelut 61 418 eurolla budjetoidusta.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 57 943 euroa budjetoitua vähemmän ja avustuksia maksettiin 39 182 euroa vähemmän kuin mitä oli budjetoitu. Muut toimintakulut toteutuivat 82 279 euroa budjetoitua vähemmän.

Savonlinnan seudun kuntayhtymän purkamissopimuksessa oli Kiinteistö Oy Schaumanin Yritystalon takausvastuista sovittu niin, että Enonkosken kunta ja Savonlinnan kaupunki vastaavat yhteisvastuullisesti kuntayhtymän aikaisempien takaussitoumusten mukaisesti kuntayhtymän Kiinteistö Oy Schaumanintien Yritystalolle antamista omavelkaisista takauksista. Yhtiöllä oli lainaa Nordealta 909 999,94, jota uudelleen järjesteltiin vuonna 2022. Schaumanin Yritystalo ei pystynyt noudattamaan sopimuksen mukaista maksuohjelmaa, ja Nordea Bank Oyj perintäyhtiö eräännytti eräännyttännyt omavelkaisen takauksen. Enonkosken kunnan takausvastuu oli 4,78 % velan pääomasta ja Savonlinnan kaupungin osuus takauksesta oli 95,22 % eli 43 498 euroa ja lisäksi korot ja kulut. Enonkosken kunta on maksanut ko. summan tammikuussa 2025, mutta koska ko. takauksesta on tieto tullut kuntaan jo vuoden 2024 puolella, on tämä takaustappio kirjattu kirjanpidollisesti v. 2024 tilinpäätökseen.

Verotuloja kertyi 191 371 euroa talousarvioon nähden enemmän ja valtionosuuksia tuli noin 15 000 euroa talousarviota vähemmän, yhteensä 1 907 452 euroa. Ylijäämäisen tilikauden tuloksen jälkeen kunnan kumulatiivinen taseylijäämä on noin 10,1 miljoonaa euroa (9,6 miljoonaa euroa vuonna 2023).

Enonkosken kunnan taloudellinen tilanne tulevien vuosien osalta tulee olemaan epävarmaa, koska kuntien valtionosuusuuksiin on odotettavissa muutoksia vuonna 2027, samoin saaristolakia tullaan muuttamaan, jolla voi olla merkittävä vaikutus kunnan saamaan saaristolisäänsä. Enonkosken kunnan tulevaisuus on hyvin riippuvainen kunnan tuloverokertymästä, ja tulevaisuudessa pienten kuntien talouden haasteet tulevat olemaan väestön ikääntyminen ja vähentyminen, jolla on vaikutusta erityisesti juuri verotulokertymään.

1.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kuntaliiton toimintakertomusohjeen mukaan kunnan toiminnassa tapahtuneita olennaisia muutoksia voivat olla mm. lakisääteiset uudet tehtävät tai toimintojen lakkauttaminen, toteutetut tai käynnistyneet suuret investointi- ja kehittämishankkeet, toimintojen yhtiöittämiset tai yhdistämiset, merkittävät takaustappiot tai kunnan määräysvallassa olevien merkittävien yhtiöiden tai muiden yhteisöjen purkaminen tai niiden selvitystilaan joutuminen.

Enonkosken kunnassa vuonna 2024 toiminnassa ei ollut merkittäviä muutoksia, koska suurimmat muutokset oli tehty jo vuonna 2023, jolloin toteutui uudistukset mm. sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sekä ympäristöterveydenhuollossa. Vuonna 2024 valmisteltiin työelämäpalveluiden siirtyminen v. 2025 alusta Savonlinnan seudun työllisyysalueeksi.

Valtuuston 29.4.2024 (§ 6) kokouksessa lisäksi tehtiin investointikustannuksiin määrärahan siirto pelikaukalosta jääkiekkokaukalon laitoihin.

Enonkosken kunnan investointien määrä vuonna 2024 oli nettosummaltaan 766 500 euroa. Talousarvioon tehtiin investointeihin ainoastaan määrärahan siirto pelikaukalosta jääkiekkokaukalon laitoihin. Investointiohjelma sisältää myös kiinteän omaisuuden sekä osakkeet ja osuudet. Vuoden 2024 merkittävämpiä investointeja olivat mm. alakoulun ikkunoiden uusiminen, jääkiekkokaukalon laitojen uusiminen, sekä Kuusitien ja Rantakujan peruskorjaus.

1.6 Arvio kunnan todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Enonkosken kunnan tulevaisuuteen vaikuttavat paitsi maailmantalouden ja Suomen valtion ratkaisut, myös kuntamme omat ratkaisut. Huomioitavaa talouden osalta on, että tämän hetkinen maailmantalouden ja Suomen talouden ennustaminen on edelleen vaikeaa Ukrainaan kohdistuvien sotatoimien vuoksi.

Valtiovarainministeriö on julkaissut syksyllä 2024 Kuntatalousohjelman vuodelle 2025 (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:46), jossa ennustetaan, että kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta syvenee -1,9 miljardiin euroon vuonna 2025. Toimintamenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi tarkemmat sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin.

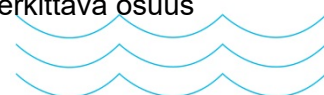
Toimintamenojen hintojen nousun lisäksi myös toimintamenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä aiheutuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajeni. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen, ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Lisäksi lasten määrään varhaiskasvatuksessa vaikuttaa myös työllisyyden kehitys sekä varhaiskasvatuksen osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina nousussa.

Kuntien valtionosuudet kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Valtionosuuksien kasvu jää TE-uudistuksen lisärahoitusta pienemmäksi, sillä valtion osuuksiin tehdään samanaikaisesti vuosina 2025–2027 leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde. Hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä kasvattaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä poistamalla tulosta tehtävän ansiotulovähennyksen ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Tämä vauhdittaa kunnallisverotulojen kasvua vuonna 2025. Kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kuitenkin muutoksen aiheuttamaa kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti. Vaikka kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, ei verorahoitus riitä kuntatalouden investointien rahoittamiseen, vaan välttämättömät investoinnit jatkuvat monissa kunnissa lainarahoituksella. Kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perus infrastruktuuriin. Kuntatalouden korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, vaikka markkinakorot ovat laskeneet huipustaan, sillä kiinteäkorkoiset lainat ovat suojanneet korkokustannusten kasvua.

Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Ongelmat osaavan työvoiman saatavuudessa, kiinteistöjen tehokas käyttö, kaupungistuminen, syntyvyyden pienentyminen sekä vihreä siirtymä edellyttävät uusia palveluiden järjestämistapoja, joissa yhteistyö korostuu.

Enonkosken kunnan osalta paineet sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kustannuksista siirtyivät hyvinvointialueille, joka osaltaan helpotti kunnan talouden ennakointia. On kuitenkin huomattavaa, että samassa yhteydessä myös verotuloja ja valtionosuuksia siirtyi merkittävä osuus

pois kunnasta ja tulevaisuudessa verotulojen kehitys on haasteellista ikääntyneen ja vähentyneen väestömäärän vuoksi. Samoin valtion ratkaisut tulevien vuosien valtionosuuksissa tuo paineita kunnan talouden suunnitteluun. Valtionosuusuudistuksen ja saaristolain tulevien muutoksien vaikutus Enonkosken kunnan talouteen on vielä epävarmaa.

Enonkosken kunnalle TE-uudistus tulee tuomaan merkittäviä muutoksia, sillä kunnan alueella avoimia työpaikkoja on erittäin niukasti ja kohtaanto-ongelma on tunnistettu. Pienen kunnan mahdollisuudet vaikuttaa työttömien työllistymiseen ovat erittäin marginaaliset – samoin kuin työttömyysturvan maksuosuuden pienentämiseen, uusien työpaikkojen luomiseen, yritysten kasvuhakuisuuteen ja kilpailukyvyyn edistämiseen. Enonkosken kunta tulee vuoden 2025 alusta järjestämään yhteistyössä Savonlinnan työllisyysalueen kanssa, johon kuuluvat myös Rantasalmen ja Sulkavan kunnat.

Enonkoskella syntyvyyden pienentyminen on tulevaisuuden haaste, joka vaikuttaa paitsi päivähoitopalveluihin, myös perusopetuksen järjestämiseen. Alhainen syntyvyys voi vaikuttaa opetuksen yksikkökustannuksiin.

Enonkosken kunnan tulevaisuus talouden osalta on edellä mainituista tekijöistä ja verorahoituksesta (verotulot ja valtionosuudet) riippuvaisia. Kunnan verotulokertymään vaikuttavat keskeisesti ansiotulojen kehitys, väestön väheneminen, työllisyys, kunnassa toimivien yritysten liiketoiminnan kehitys sekä valtion ja kuntien välisen jako-osuuden muutokset. Kuntatalouden kestävän tasapainon kannalta on tärkeää, että valtio ei kohdista uusia leikkaavia päätöksiä kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin tai lisätä kuntien tehtäviä nykyisestään.

Kuntaliiton helmikuun 2025 ennusteen mukaan kunnan taloudessa vuoden 2026 verotuloissa ennakoidaan olevan nousua 2,7 % ja vuodelle 2027 kasvua 2,4 %. Huomioitavaa veroennusteissa on, että veroennusteiden luvut perustuvat yleisimpiin näkökohtiin ja ennusteisiin ja sen vuoksi epävarmempia arvioihin. On tärkeää huomata, että esitettävät kehitystä kuvaavat ennusteluvut ovat arvioita kaikkien kuntien keskimääräisestä kehityksestä ja veroennustekehikkoa päivitetään noin 3–5 kertaa vuodessa.

Väestömäärä tulee Tilastokeskuksen syksyllä 2024 julkaiseman ennusteen mukaan laskemaan tulevien vuosien aikana Enonkoskella. Vuodenvaihteessa 2024–2025 Enonkosken väestömäärä 1 288 asukasta ja ennusteen mukaan kunnan väestömäärä vuonna 2030 Enonkoskella on noin 1 245 asukasta, vuonna 2035 yhteensä 1 198 asukasta, vuonna 2040 asukkaita on 1 167 ja vuonna 2045 asukkaita on yhteensä 1 145, mikäli väestökehitys jatkuu nykyisellään.

Enonkoskella joulukuussa 2024 työvoima oli kaikkiaan 516 henkilöä, josta työttömiä työnhakijoita oli 64 henkilöä (12,4 %), joka on viisi henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Miehiä työttömänä oli 41 henkilöä ja naisia 23 henkilöä. Työttömistä pitkäaikaistyöttömiä oli 18 henkilöä ja vammaisia tai pitkäaikaissairaita oli 14 henkilöä. Työttömistä työnhakijoista 11 henkilöä oli lomautettuna. Alle 25-vuotiaita työttömistä oli viisi henkilöä.

Sote- ja pelastustoimen uudistuksen lait tulivat voimaan kesällä 2021, jossa Etelä-Savon hyvinvointialueen muodostivat vuoden 2023 alusta nykyiset Etelä-Savon ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin kunnat. Hyvinvointialueisiin kohdistuu merkittäviä menojen sopeutuspaineita, sillä laki vaatii, että hyvinvointialueet saavat taloutensa kuntoon ja alijäämä tulee kattaa 2026 loppuun mennessä. Etelä-Savon hyvinvointialueella talouden sopeuttamistoimenpiteet kohdistuvat mm. Savonlinnan sairaalan päivystys-, leikkaus- ja osastotoimintaan. Enonkosken kunnan edunvalvonnan kannalta merkityksellisiä ovat miten sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluita pystytään tulevaisuudessa turvaamaan Enonkoskella.

Kunnan kaikissa toiminnossa toimintaa ja taloutta on sopeutettu ja sopeutetaan kestävän talouden turvaamiseksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen jälkeen kuntaan jäi edelleen muut peruspalvelut sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Kuntalaisten

hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen panostetaan myös kunnan ja yhdistysten välisellä yhteistyöllä tukemalla edelleen taloudellisesti Enonkoskella toimivia yhteisöjä.

Enonkosken kunnan julkista markkinoinnissa ja viestinnässä painopiste on kohdentunut sosiaaliseen mediaan ja kotisivuihin sekä tarvittaessa mediatiedotteisiin. Tulevaisuudessakin kunnan viestinnässä painotetaan edelleen sähköistä viestintää.

Tulevaisuudessa väestön ikääntymiseen liittyvien palvelutarpeiden voimakas kasvu, epävarmuus ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta, yhdenvertaiset palvelutarpeet ja haasteet verotulokertymässä sekä valtionosuusuudistus tuovat paineita Enonkosken kunnalle. Kunnan tulee kyetä sopeuttamaan palvelurakenteitaan, erityisesti lapsi-ikäluokkien pienentyessä sopeuttamispaineet kohdentuvat varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Alueen asuntojen hintojen laskeminen on mahdollisuus asuntosijoittajille tai perheille – toisaalta pankit eivät välttämättä luotota asuntojen ostajia, joten huolena on tulevaisuudessa tyhjilleen jäävät kiinteistöt.

Enonkoskelle toivotaan uusia pysyviä asukkaita, mutta tavoitteena on myös säilyttää peruspalvelut sellaisella tasolla, että kuntalaiset myös pysyvät kunnan asukkaina. Vuonna 2024 kuntaan syntyi kahdeksan lasta. Alhainen syntyvyys on kuitenkin edelleen selkeä haaste, johon kunta pyrkii vastaamaan lapsiperheisiin panostamalla. Enonkosken kunnalla on tarjota kaikenikäisille asukkaille kattavat liikuntamahdollisuudet, lisäksi yhteisöt järjestävät kunnan kanssa tapahtumia, joihin kuntalaiset voivat osallistua ja kirjasto tarjoaa lukuelämyksiä kaiken ikäisille. Tonttimaata on tarjolla edullisesti hyviltä paikoilta. Enonkosken kunta panostaa kunnan alueella olevien tyhjien tai vajaakäyttöisten yksityisten kiinteistöjen markkinointiin ja uusien asukkaiden hankkimiseen kuntaan Enonkoski kutsuu!-hankkeella, jota rahoittaa SavonLuotsi Leader. Elinvoima muodostuu paitsi kuntien asukkaista ja yrittäjistä – myös kuntien asukkaiden elämänlaadusta ja yhteisöllisyydestä.

1.7 Kunnan henkilöstö

Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12.2024

Toimintayksikkö	Vakinaiset	Määrä-aikaiset	Yhteensä	Työllistetyt	Kaikki yhteensä	v. 2023
Yleishallinto ja tarkastustoimi	2	2	4	0	4	4
Opetus- ja kulttuuritoimi	30	16	46	2	48	47
Ympäristö- ja tekniset palvelut	11	3	14	0	14	13
Yhteensä	43	21	64	2	66	64

Henkilöstön keski-ikä on noin 49 vuotta.

Henkilöstön lukumäärään lasketaan mukaan pääsääntöisesti päätoimisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö.

Enonkosken kunnan henkilöstökulut eläke- ja henkilösivukuluineen vuosina 2022–2024

Henkilöstömenot	2024	2023	2022
Palkat ja palkkiot	2 449 486	2 296 148	2 089 575
Eläkekulut	501 758	479 866	540 571
Muut henkilösivukulut	40 282	67 438	57 124
Henkilösivukulut yhteensä	542 040	547 303	597 695

Yhteensä	2 991 526	2 843 452	2 687 271
Henkilösivukulujen osuus henkilöstömenoista %	18,12	21,0	22,2

Palkkoihin ja palkkioihin sisältyi vuonna 2024 sijaisten palkkamenoja 127 097 euroa ja luottamushenkilöiden palkkioita 61 010 euroa.

	2024	2023	2022
Sijaiset	127 097	138 362	102 843
Luottamushenkilöt	61 010	59 021	62 408

Henkilöstön poissaolot	2024	2023
- terveysperusteiset	1 307	1 379
- perhevapaat ym.	1 200	691
- muut syyt	647	540
Yhteensä	3 154 pv	2 610 pv*

*) HUOM! vuodesta 2023 eteenpäin ei lasketa muut syyt kohtaan poissaoloiksi enää vuosilomia tai koulutuksia, kuten on aikaisempina vuosina tehty

Tarkemmat kunnan henkilöstöä koskevat tiedot löytyvät kunnan erikseen julkaisemasta henkilöstöraportista, joka käsitellään kunnanvaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Toiminnalliset riskit koskevat mm. henkilöstön osaamista ja saatavuutta, tietojärjestelmien toimivuutta, suhdannevaihteluja ja lainsäädännön muutoksia. Rahoitusriskit voidaan ryhmitellä korkoriskiksi, valuuttariskiksi, likviditeettiriskiksi ja luottoriskiksi.

Yleisesti

Suurimmat riskit kunnan kannalta liittyvät edelleen kiristyvään taloustilanteeseen lyhyellä aikavälillä ja sen vaikutuksiin verotulojen ja valtionosuuksien osalta. Valtionosuusuudistus ja saaristolain uudistus ovat Enonkosken kunnan kannalta merkittävimpiä uudistuksia lähivuosina, joiden vaikutuksesta ei voi ole vielä tietoa.

Pitkällä tähtäimellä suurimmat haasteet liittyvät väestörakenteen kehitykseen ja huonon yleisen taloustilanteen myötä mahdollisesti pahenevaan rakennetyöttömyyteen. Yksi ikäpolitiikan käytetyimmistä käsitteistä on huoltosuhte. Huoltosuhteella (elatussuhte) ilmaistaan väestön vanhenemisesta johtuvaa ongelmaa. Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhte ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

Huoltosuhde, demografinen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Enonkoski	84,4	91,3	91,7	97,8	99	97,2	100,1	104,8	106,6	107,2
Koko maa	57,1	58,2	59,1	60,1	60,8	61,4	61,9	62,4	62,3	61,9

Huoltosuhde, demografinen Enonkoskella ja koko maassa vuosina 2014–2023 ©; THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2025

Heikkenevän huoltosuhteen myötä yhtä työikäistä kohden on useampi lapsi tai ikääntynyt kuin aiemmin. Tämä kehitys on hankala sikäläkin, että ikääntymisen myötä sairastavuuden voidaan ennakoida lisääntyvän.

Ikääntymisen myötä kunnan verotulojen voidaan odottaa laskevan. Toisaalta tietyillä aloilla on jo nyt pulaa työvoimasta. Tämän kehityksen ennakoitaan jatkuvan tulevaisuudessakin. Enonkoski omalta osaltaan joutuu kilpailemaan osaavasta työvoimasta. Tällaisia osaavan työvoiman saannin kannalta haasteellisia aloja ovat tulevaisuudessa todennäköisesti ainakin sosiaali- ja terveysala sekä sivistystoimi.

Vuoden 2023 lopussa 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä oli Enonkoskella 39,3 % (lähde THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2025), kun se koko maassa oli samaan aikaan 23,4 %. Nuoremmassa ikäluokassa Enonkosken osuus oli vastaavasti alhaisempi kuin Suomessa keskimäärin. Enonkoskella väestöstä oli 0–14-vuotiaita 12,4 % (koko maa 14,9 %) ja 15–64-vuotiaita oli 48,3 % (koko maa 61,8 %).

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisena riskinä voidaan nähdä tulevaisuudessa ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa kunnan palvelutoiminnan sujuvuuteen ja laatuun. Kasuvat osaamisvaatimukset merkitsevät haasteita myös henkilöstön osaamiselle. Eläköityminen ja joidenkin alojen henkilöstön saatavuus voivat vaikuttaa ainakin tilapäisesti osaamiseen ja tätä kautta palvelutoimintaan. Lisäksi erityisesti pienen kunnan riskinä on riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä.

Tietotekniikan hyödyntäminen kunnan palveluprosesseissa voi edistää tuottavuutta ja helpottaa asiointia. Asian käänköpuolella ovat palvelujen ainakin osittainen riippuvuus tietotekniikasta, tietoturvasuoritusriskit ja kasvava alttius mahdollisille toimintahäiriöille. Nämä riskit edellyttävät vahvaa toiminnan jatkuvuuden ja sujuvuuden varmistamista häiriötilanteiden varalta ja näihin on varauduttu varautumissuunnittelun avulla.

Yhä heikossa taloustilanteessa oman riskinsä aiheuttaa sektorikohtainen lainsäädäntö, jossa ei pystytä huomioimaan lainsäädännön kunnille mukanaan tuomia lisävelvoitteita ja näin sekä taloudellista, että toiminnallista rasitetta. Esimerkiksi tiukkenevat työntekijöiden kelpoisuusvaatimukset ja henkilöstömitoitukset lisäävät entisestään rekrytointiongelmia erityistehtävissä. Toisaalta lainsäädäntö on tuonut kunnille koko ajan lisätehtäviä ja vastuita ja tällä tavoin hankaloitetaan kuntien toimintaa.

Merkittävin lainsäädännöllinen riski liittyy tehtyyn sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen. Sen myötä nämä kuntalaisten tärkeät peruspalvelut voivat keskittyä suurempiin keskuksiin ja pienen kuntien palvelujen saatavuus heiketä oleellisesti. Palvelujen keskittymisen myötä hyvinvointialueen kunnilta vuokraamat tilat voivat jäädä tyhjiin, joka aiheuttaa taloudellisen riskin kunnalle tai sote-kiinteistöyhtiölle.

Vuoden 2025 alusta kuntien vastuulle on siirtynyt työvoimahallinnon palvelut. Uudistuksen myötä TE-palveluista tuli osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Muutoksen taustalla on keväällä 2021 hallitusohjelmaan kirjattu tavoite kuntien vastuun vahvistamisesta työllisyyspalveluissa. TE-uudistuksen myötä kuntien rahoitusvastuu laajenee työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä ansiopäivärahan perusosan osalta. Uudistuksessa tavoitteena on, että kunnat voivat jatkossa vaikuttaa paremmin mm. TMT-maksuihin ja kuntien elinkeinopolitiikan rooli ja yhteys kuntatalouteen korostuu entisestään. Enonkosken kunnan kannalta haasteena on selkeästi työpaikkojen puute ja kohtaanto-ongelmat, joihin ei ole nopeita ratkaisuja odotettavissa.

Vahinkoriskit

Suurimmat vahinkoriskit liittyvät palo- ja myrskyvahinkojen tuomiin riskitekijöihin, jolloin jouduttaisiin toiminnot järjestämään poikkeustilanteissa. Esimerkkinä laaja myrskyn aiheuttama sähkökatko vaarantaa monia sähköenergiasta riippuvaisia toimintoja.

Kunnan vesihuollon varmentamiseksi on valmistunut 2018 uusi vedenottamo, jonka avulla voidaan varmistaa vedensaanti kaikissa olosuhteissa. Molemmissa vedenottamoissa on varauduttu myös varavoiman syöttöön aggregaatin avulla.

Lyhytaikaisiin vahinkoriskeihin, jotka aiheuttaisivat lyhytaikaisen sähkökatkoksen, on pyritty varautumaan muuallakin mm. varavoiman ja erilaisten varajärjestelmien avulla.

Rahoitusriskit

Kuntakonsernin lainakanta on pieni. Emokunnalla ei ole tilinpäätösvuonna 2024 velkaa, konsernilla on velkaa 64 000 euroa (91 000 euroa vuonna 2023). Aukasta kohden konsernivelka on 49 euroa (69 euroa/asukas v. 2023). Tämä koostuu siis etupäässä vuokra-asuntoyhtiöiden velkasaatavista. Vuokra-asunnoissa ei voida kohtuuttomasti nostaa vuokratasoa ja tätä kautta kunta on joutunut kompensoimaan riskiä hoitovastikkeiden kautta. Tilanne hankaloituu entisestään, mikäli vuokra-asunnot tyhjäntysisivät kunnan asukasluvun pienentyessä.

1.9 Ympäristötekijät

Kunta toimii alueellaan ympäristöviranomaisena ja valvoo myös muita toimijoita lupa- ja valvontaviranomaisena. Enonkosken kunta on osaomistajana Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:ssä (nykyisin Kierrätysyhtiö Rippee), joka osaltaan vastaa jätelain vaatimuksien täytymisestä. Kunnan varikolla on haitallisten jätteiden, SER- ja metallijätteiden vastaanottopiste. Jäteyhtiö vastaa muun muassa sekajätteen vastaanotosta ja käsittelystä Savonlinnassa Nousialan jäteasemalla. Kunta on jäsenenä Savonlinnan seudun jätehuollon yhteislautakunnassa. Yhteislautakunta on kunnan jätehuoltoviranomainen ja se vastaa yhdessä kunnan kanssa jätehuollon asioista kunnan alueella.

Enonkosken kunnan vesilaitos huolehtii toimialueensa jäteveden puhdistamisesta. Jäteveden puhdistaminen on toimintaa, jonka avulla kunnan vesilaitos pyrkii lieventämään asutuksen aiheuttamia ympäristöhaittoja toiminta-alueellaan. Toiminta edellyttää ympäristölupaa, jossa määritellään jäteveden sallitut pitoisuudet.

Etelä-Savon ympäristökeskuksen Enonkosken kunnan nykyiselle jätevedenpuhdistamolle tekemässä ympäristölupapäätöksessä on määritetty biologisen kuormituksen ja fosforin sekä absoluuttiset sekä prosentuaaliset arvot. BHK-arvo saa olla enintään 12,5 mg/l ja fosforipitoisuus enintään 0,7 mg/l sekä molempien suureiden osalta puhdistustuloksen on oltava vähintään 92 %. Jätevedenpuhdistamon toiminta on ollut alusta saakka moitteetonta eikä asetettujen lupaehtojen

saavuttaminen ole tuottanut vaikeuksia, koska laitos on mitoitettu huomattavasti suuremmille jätevesimäärille.

Ympäristömenoilla ei arvioida olevan sellaista olennaista vaikutusta tilinpäätöksen antamaan kuvaan kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, että nämä olisi eriteltävä liitetiedoissa. Kunnan vesi- ja viemärilaitos käsitellään tilinpäätöksessä erillisenä taseyksikkönä.

2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Enonkosken kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta edistävät päätettyjen toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden saavuttamista, varmistavat päätösten perusteena olevan tiedon riittävyyttä ja luotettavuutta ja että säännöksiä, viranomaisohjeita sekä toimielinten ja johdon päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Kunnanhallitus ohjaa ja valvoo kunnan ja sen toimintayksiköiden toimintaa.

Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Sisäinen valvonta kattaa perinteisen rahatalouden ja siihen liittyvän hallinnollisen valvonnan lisäksi koko johdon valvonnan. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat valvonnan järjestämisestä ja yhteisestä ohjeistamisesta kunnassa. Muut tilivelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat vastaavat kukin omilla vastuualueillaan hallinnon ja talouden sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 20.9.2011 päivitetty sisäisen valvonnan ohjeet. Ohjeiden tarkoituksena on varmistaa, että yhteisesti sovittuja ja hyväksytyjä toimintatapoja ja ohjeita noudatetaan Enonkosken kunnan toiminnassa. Ohjetta täydentävänä on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2014 (46 §) kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet. Perusteiden lisäksi hyväksyttiin hallintosäännön muutokset, joilla tarkennettiin vastuita. Perusteet ovat voimassa vuoden 2024 tilinpäätöstä tehtäessä, mutta hallintokunnat ovat kuitenkin antaneet toimintakertomuksen yhteydessä tai erikseen tiedot sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä.

2.1 Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Toimielinten ja viranhaltijoiden päätösten lain-, säännösten- ja määräystenmukaisuutta seurataan kuntalain 92 §:n mukaisen otto-oikeusmenettelyn avulla. Kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja seuraavat lautakuntien toimintaa ja käyttävät tarvittaessa lautakuntien päätösten otto-oikeutta. Vastaavasti asia koskee lautakuntia ja niiden puheenjohtajia.

Hallintokunnat ovat antaneet oman selvityksensä sisäisen valvonnan toteutumisesta toimintakertomuksen yhteydessä.

Vuonna 2024 kunnanhallituksen päätöksestä tehtiin yksi oikaisuvaatimus (Kh 22.4.2024 § 99), jonka hallitus hyväksyi laillisuusperusteella ja kumosi tekemänsä päätöksen. Muiden hallintokuntien päätöksistä ei ole tehty oikaisuvaatimuksia tai muutoksenhakuja.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Lautakuntien pöytäkirjat toimitetaan kaikille tarkastuslautakunnan jäsenelle, kunnanjohtajalle ja kunnanhallitukselle. Lisäksi kunnanhallituksen edustaja on kunkin lautakunnan kokouksessa läsnä. Viranhaltijapäätökset toimitetaan kunnanjohtajan osalta kunnanhallituksen kokoukseen viranhaltijapäätöslistalla ja toimistopäälliköiden osalta vastaavasti lautakunnan kokoukseen viranhaltijapäätöslistalla.

Vuonna 2024 talousarvioon ei haettu lisämäärärahoja, ainoastaan investointikustannuksiin haettiin määrärahan siirto pelikaukalosta jääkiekkokaukalon laitoihin.

2.3 Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuden hankintaan, luovutukseen tai hoitoon liittyen ei ole ilmennyt huomattavia ennakoimattomia menetyksiä, eikä kunta ole vuoden 2024 aikana joutunut korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen siten, että sillä olisi kunnalle olennaista merkitystä.

2.4 Sopimustoiminta

Sisäisessä valvonnassa ei ole todettu havaintoja, jotka aiheuttaisivat negatiivisia seuraamuksia sopimustoiminnassa.

2.5 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Lautakunnat raportoivat talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä muista oleellisista havainnoista kunnanhallitukselle toukokuussa (ilman sanallisia arviointoja), syyskuussa (elokuun toteuma) sekä tammikuussa. Kunnanhallituksen alaisten toimintojen osalta vastaava raportointivelvollisuus on kunnanjohtajalla.

Lisäksi kunnanhallituksen määräämien henkilöiden on vähintään kaksi kertaa vuodessa suoritettava kunnan pankkitilien varojen ja kunnan hallussa olevien arvopapereiden ja vakuuksien tarkastaminen. Tarkastuksesta on annettava kertomus kunnanhallitukselle.

2.6 Sisäisen valvonnan kehittämistarpeita

Kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden osalta on syytä varmistua siitä, että tilivelvolliset viranhaltijat ja henkilöstö, jota ohjeet olennaisesti koskevat, tuntee ohjeen sisällön velvoitteineen. Ohjeet ja edellisinä vuosina hyväksytyt perusteet on otettu käsiteltäväksi johtoryhmässä. Hallintokuntien toimistopäälliköiden tehtävänä on vastata yhdessä kunnanjohtajan kanssa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastuualueillaan ja sen raportoinnista asianmukaiselle toimielimelle.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman avulla esitetään kunnan tulorahoituksen riittävyys, jota arvioidaan toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Tuloslaskelmaan on merkitty ensin suoritteiden luovutukseen perustuvat toimintatulot, joista on vähennetty niiden tuottamisesta aiheutuvat toimintamenot. Näiden jälkeen tuloslaskelmaan merkitty verorahoitus koostuu kunnan verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Tämä järjestys noudattaa veroyhtälöperiaatetta, jonka mukaisesti se, mikä toimintamenoista jää kattamatta toimintatuloilla, katetaan verorahoituksella.

Kunnalle kertyi vuoden aikana verotuloja 2 950 371 euroa (2 890 271 euroa vuonna 2023). Verolajeista kunnan tuloveroa kertyi 1 858 913 euroa, kiinteistöveroa kertyi 618 580 euroa ja yhteisöveron tuottoa kertyi 472 877 euroa.

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut-taulukkoa on tarkasteltu tuhansien eurojen tarkkuudella. Vuosikate oli 1 138 432 euroa (1 182 885 euroa vuonna 2023). Kunnalla on sijoituksia Nordea rahastossa ja Suur-Savon Osuuspankissa.

Kunnan toimintatulot ja toimintamenot (ulkoinen/sisäinen)

TULOT JA MENOT			
	TP 2023 1 000 e	TP 2024 1 000 e	Muutos %
Toimintamenot	-6 591	-7 043	6,87
Toimintatulot	2 735	3 014	10,18
Verotulot	2 890	2 950	2,08
Valtionosuudet	1 878	1 907	1,58

Toimintamenot (ulkoinen/sisäinen) nousivat 6,87 % edellisestä vuodesta ja toimintatulot (ulkoinen/sisäinen) nousivat 10,18 %. Verotulot nousivat 2,08 % ja valtionosuudet nousivat 1,58 % edellisestä vuodesta.

TULOT JA MENOT TA 2024/TP 2024 (ULKOINEN/SISÄINEN)			
	TA 2024 + muutokset 1 000 e	TP 2024 1 000 e	Erotus %
Toimintamenot	-7 496	-7 043	-6,04
Toimintatulot	2 925	3 014	3,04
Verotulot	2 759	2 950	6,94
Valtionosuudet	1 922	1 907	0,77

Vuonna 2024 toimintamenot toteutuivat 6,04 % talousarvioon budjetoitua pienempinä. Toimintatuloja kertyi 3,04 % yli talousarvion. Verotuloja kertyi 6,94 % yli arvion ja valtionosuuksia 0,77 % alle arvion.

Verotulojen erittely

Verotulot 2024	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talous- arvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	1 669 000	0	0	1 858 913	189 913
Osuus yhteisöveron tuotosta	472 000	0	0	472 877	877
Kiinteistövero	618 000	0	0	618 580	580
YHTEENSÄ	2 759 000	0	0	2 950 371	191 371

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus 2024	Alkuperäinen talousarvio	Talous-arvio-muutokset	Talous-arvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset ja verotulomenetysten kompensatiot	2 269 089	0	0	2 286 570	17 481
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-346 769	0	0	-379 118	- 32 349
YHTEENSÄ	1 922 320	0	0	1 907 452	-14 868

Verotulokertymä verolajeittain 2019–2024

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tulovero	3 579 904	3 472 063	3 512 821	3 683 708	1 757 725	1 858 913
K-vero	536 078	489 913	538 568	567 661	582 968	618 580
Y-vero	597 047	680 278	973 228	905 873	549 578	472 877
Yhteensä	4 713 028	4 642 253	5 024 617	5 157 243	2 890 271	2 950 371

Nettomenot (toimintakate) toimielimittäin (ulkoinen/sisäinen)

	TP 2024	TP 2023	muutos-%
Konsernihallinto	-1 009 395	-932 238	8,28
Sivistystoimi	-2 998 697	-2 791 503	7,42
Tekninen toimi	5 366	-111 861	-104,80
Yhteensä	-4 002 726	-3 835 602	4,36

3.3 Tasetarkastelu

Taseen loppusumma 31.12.2024 oli 16 528 790 euroa, joka suureni edellisestä vuodesta 530 542 euroa.

Omavaraisuusaste-%

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Vuonna 2024 kunnan omavaraisuusaste oli 87,3 (87,2 % vuonna 2023). Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuonna 2024 kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli 13,2 % (vuonna 2023 velkaantuneisuus oli 12,2 %).

4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalain 13 §:ssä on määritelty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Säännöksen mukaisesti valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaa Enonkosken kunnan omistajapoliittisten linjausten ohella Enonkosken kunnan konserniohje.

Valtuusto voi asettaa tavoitteita ja määritellä tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohtolle. Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Keskeisen osan konsernista muodostaa vuoden 2018 alusta lukien Enonkosken Vuokratalot Oy, johon sulautui yhteensä 7 asunto- ja yksi kiinteistöosakeyhtiötä, sekä kunnan suorassa omistuksessa olleet vuokra-asunnot.

Tämän lisäksi kunta omistaa 34,64 % asunto-osakeyhtiö Enonkosken Rinnetiestä ja 17,11 % asunto-osakeyhtiö Enonkosken Louhelantiestä. Kunnalla on myös omistusosuudet seuraavissa kuntayhtymissä: Etelä-Savon maakuntaliitto, Itä-Savon koulutuskuntayhtymä, ja Sateenkaaren koulun kuntayhtymä.

4.2 Kuntakonsernin toiminnanohjaus

Enonkosken kuntakonserni tarkoittaa kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostamaa kokonaisuutta. Kunta on konsernin emoyhteisö ja sen tytäryhteisöjä ovat ne yhteisöt, joissa kunnalla on yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta.

Enonkosken kunnan konserniohjeen mukaisesti kuntayhtymä yhdistetään kunnan konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus yhtymän velvoitteista ja varoista, ja miten kunnan äänivaltaa on sopimuksella rajoitettu. Kuntayhtymään sovelletaan soveltuvin osin kunnan konserniohjetta. Kuntayhtymää ei kuitenkaan käsitellä tilinpäätöstä laadittaessa kunnan tytäryhteisönä, vaikka kunta omistaisi siitä tai omaisi sen määräysvallasta yli puolet.

Kuntalain 25 a §:ssä on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Säännöksen mukaisesti Enonkosken kuntakonsernin johtoon kuuluvat aina kunnanjohtaja ja kunnanhallitus. Kunnanhallitus antaa kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille ohjeita kunnan kannan ottamisesta käsiteltävän oleviin asioihin. Kunnanjohtajalla puolestaan on oikeus käyttää kunnan puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta.

Konsernijohton vastuulla on kuntakonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäminen. Konserniohjauksella tarkoitetaan ohjeiden antamista omistajaohjauksesta ja tytäryhteisöjen valvonnasta. Omistajaohjaus puolestaan merkitsee kunnan edustajien päätösvalan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai tätä vastaavassa toimielimisessä. Tytäryhteisöjen valvonnasta annetaan ohjeita kunnan omille viranhaltijoille ja toimielimille. Konsernijohto voi lisäksi ohjeistaa

tytäryhteisöjä erikseen sovittavissa kuntakonsernin toiminnossa kuten tilinpäätösraportoinnissa tai rahoituksen ja hankintojen järjestämisessä. Konsernijohdon tekemät päätökset ohjaavat myös kunnan valitsemien edustajien toimintaa tytäryhteisöjen toimielimissä.

Kunnanhallitus seuraa konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöjen tuloksellisuutta ja toimintaa kunnanhallitukselle kolme kertaa vuodessa laadittavien seurantaraporttien (huhti- ja elokuulla annettavien osavuosikatsausten sekä tilinpäätöksen) avulla. Tytäryhteisöjen on toimitettava kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle toiminnastaan näiden tarvitsemat tiedot. Lisäksi tytäryhteisöjen on toimitettava kunnalle konsernitilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

4.3.1 Kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen

Toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kuntakonsernin toiminnassa. Selvitys kohdistuu konsernijohdon toimintaan, kunnan edustajien toimintaan tytäryhteisöissä ja siihen, miten tytäryhteisöille kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tai muutoin asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Lisäksi toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kuntakonsernin talouteen liittyvistä asioista, jotka eivät käy ilmi tilinpäätöslaskelmista.

Kuntalain 13 §:ssä on määritelty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Säännöksen mukaisesti valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaa Enonkosken kunnan omistajapoliittisten linjausten ohella Enonkosken kunnan konserniohje.

Valtuusto voi asettaa tavoitteita ja määritellä tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohdolle. Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä omassa tavoitteenasettelussa.

Konsernia ja konserniyhteisöjä koskevat tavoitteet

Talous

Päämäärä: Kuntakonsernin talous on tasapainossa

Taloussuunnitelmakauden tavoitteet:

1.1 Kunnan toimintakate ei heikkene vuoden 2022 tasosta.

1.2 Kunnan velkataso on alhainen ja asukaskohtainen lainamäärä konsernilainojen osalta ei ylitä 1 500 euroa/asukas.

1.3 Kuntakonsernin toiminnan ja talouden ohjaus sekä hallinta on tehokasta.

Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

Tavoite	TP 2024	TP 2023
Konsernin vuosikate poistoista, % tavoite 100 % + korvausinvestoinnit	158,6	199,3
Konsernin omavaraisuusaste, % tavoite 70 %	86,2	85,9
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, % tavoite < 30 %	14,5	14,5
Tytäryhteisöjen on raportoitava kunnanhallitukselle kertaa/vuosi, tavoite 3 kertaa	3	3

Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt

Toiminnan painopistealueet

1. Asuntojen käyttöasteen nostaminen ja pitäminen riittävällä ja taloudellisesti kestäväällä tasolla.
2. Vuokra-asuntojen määrän sopeuttaminen kysyntään
3. Omistajaohjauksen ja yhteistyön kehittäminen kuntaorganisaation kanssa.

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2024	Mittari/Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2024
Vakaa kuntatalous	Päätökset vuokra-asuntokannan sopeuttamiseksi kysyntää vastaavaksi (purku, myynti) on tehty.	Suunnitelmakauden aikana (2022–2024) tyhjiä asuntoja 5–10 koko asuntokannasta.	Ei toteutunut. Tyhjiä asuntoja 15 kpl vuoden 2024 lopussa. Vuoden 2023 lopussa 12 kpl, vuoden 2022 lopussa 8 kpl.
	Vuokrataloyhtiön (kiinteistöosakeyhtiö) asunnot asumiskelpoisia.	Kuntoarvio, pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelma, pelastussuunnitelma sekä näiden mukaiset toimet.	Toteutunut osittain. Viimeisten myyntien jälkeen päivitys.
	Asuntojen käyttöasteen nostaminen.	Käyttöasteen nostaminen vuoden 2022 tilinpäätöksestä.	Ei toteutunut. käyttöaste 83 % (vuonna 2022 käyttöaste oli 87 %)
	Vuokrataloyhtiö raportoi kolme kertaa vuodessa (huhti-, elo- ja joulukuussa tilinpäätöksenä) kirjallisesti yhtiön talouden tilasta ja asuntojen käyttöasteesta.	Raportit toimitetaan keskustuomistoon käsiteltäviksi kunnan huhtikuun lopun ja elokuun lopun talousarvion toteumien sekä tilinpäätöksen yhteydessä.	Toteutunut. Raportin sisällössä kehittämistä.
Joustava ja nopea palvelujen saanti	Palvelut asiakkaalle tavoiteajassa ja säännösten edellyttämällä tavalla.	Asuntohakemuksen käsittely välittömästi tai enintään kolmen viikon kuluessa.	Toteutunut.

4.3.2 Taloyhtiöt

Enonkosken kunnan omistamat asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt sekä kolme rivitaloa fuusioitiin Enonkosken Vuokratalot Oy:ksi 1.1.2017.

Luotonantaja	Lyhytaikainen 31.12.2024	Pitkäaikainen 31.12.2024
Enonkosken kunta	72 848,54	179 835,22
Osuuspankki	8 726,90	54 921,63
YHTEENSÄ	81 575,44	234 756,85

Enonkosken Vuokratalot Oy:n perimät neliövuokrat vuonna 2024 olivat 6,26 eurosta 9,12 euroon.

Vuokran lisäksi asukkailta peritään vesimaksut joko kulutuksen tai kiinteän maksun mukaan sekä sauna-, autopaikka- ja pesutupamaksut.

4.3.3 Sateenkaaren koulu

Enonkosken kunta on mukana Sateenkaaren koulun kuntayhtymässä, jonka muodostavat Enonkosken lisäksi Pieksämäki, Mäntyharju, Hankasalmi, Juva, Joutsa, Konnevesi, Kangasniemi ja Sulkava. Kuntayhtymä perustettiin vuonna 2022 entisen Vaalijalan kuntayhtymän jälkeen, kun sote-uudistuksessa erityisopetus ei lainsäädännöllistä syistä voinut siirtyä hyvinvointialueen palveluksi, kuten muut Vaalijalan erityishuoltopiirin palvelut.

Sateenkaaren erityiskoulu on Sateenkaaren koulun kuntayhtymän ylläpitämä Elmeri-koulu, jossa annetaan esi- ja perusopetusta vaativaa erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Koulun läheisyydessä on Vaalijalan laaja-alaisia lasten ja nuorten kuntoutuspalveluja tarjoavia oppilaskoteja sekä muita moniammatillisia palveluja täydentämään oppilaan kuntoutuksen tarpeita.

Koulu tarjoaa opetusta kehitysvammaisille, autistisille ja psykososiaalista tukea tarvitseville oppilaille, joiden kotikunnan lähikoulu ei pysty vastaamaan heidän koulunkäyntinsä yksilöllisiin tarpeisiinsa tai jotka tarvitsevat kasvun, kehityksen sekä oppimisen tueksi laaja-alaista kuntoutusta. Koulussa on 10 luokkaa ja vakituisesti koulussa opiskelevia oppilaita on noin 70. Lisäksi lyhytaikaisessa kuntoutuksessa on viikottasolla 5–10 oppilasta.

4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Enonkosken kunnan tulevaisuus talouden osalta on riippuvainen verorahoituksesta (verotulot ja valtionosuudet). Kunnan verotulokertymään vaikuttavat keskeisesti ansiotulojen kehitys, väestön väheneminen, työllisyys, kunnassa toimivien yritysten liiketoiminnan kehitys sekä valtion ja kuntien välisen jako-osuuden muutokset. Kuntatalouden kestävän tasapainon kannalta on tärkeää, että valtio ei kohdista uusia leikkaavia päätöksiä kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin tai lisätä kuntien tehtäviä nykyisestään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus siirsi em. palvelut hyvinvointialueille v. 2023 alusta. Sote-uudistuksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti sosiaali- ja terveyspalveluihin, vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin sekä hillitä kustannusten kasvua.

Sote-uudistukseen liittyviä lainsäädäntö hyväksyttiin kesällä 2021 ja uudistuksen jälkeen 21 hyvinvointialueella on koottu vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erikoistason palveluista sekä pelastustoimen järjestämisestä.

Hyvinvointialueiden alue muodostui Uttamaata lukuun ottamatta maakuntajaon pohjalta, ja Etelä-Savon hyvinvointialueen muodostivat Etelä-Savon sairaanhoitopiirin ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin kunnat.

Enonkosken kunnan kannalta edelleen keskeinen kysymys on, että miten terveyden- ja sosiaalihuollon palvelut järjestetään tulevaisuudessa Etelä-Savon hyvinvointialueen kunnissa, koska hyvinvointialueen palveluissa on merkittäviä talouden sopeuttamispaineita.

Asuntotoimen tervehdyttäminen on ollut selkeä kunnan tavoite viimeisten vuosien aikana.

Tyhjiä vuokataloasuntoja oli vuoden 2024 lopussa 15 kpl v, vuoden 2023 lopussa 12 kpl ja vuoden 2022 lopussa 8 kpl. Väestön väheneminen näkyy eritoten vuokra-asuntojen tyhjentymisenä. Haasteellista edelleen on isojen vuokra-asuntojen vähäinen kysyntä.

Myös elinkeinotoimessa kunnan toiminnalla ja päätöksenteolla on merkitystä. Päätöksenteon yrittäjämyönteisyys on tärkeää uusien työpaikkojen lisäämiseksi ja verotulopohjan parantamiseksi. Tulevaisuudessa odotukset kohdentuvat erityisesti matkailuun.

4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Enonkosken kunnan konserniohjeen mukaan kunnan omistajapolitiikalla pyritään turvaamaan kunnan pitkäjänteinen toiminta ja varmistamaan kunnan pääoman käyttöön, omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvä systemaattisuus ja pääomien käytön tehokkuus. Kunnanjohtaja ohjaa kunnan konsernipolitiikkaa kunnanhallituksen alaisena. Hän seuraa omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tästä tarvittaessa kunnanhallitukselle.

Konsernin valvonnan kannalta on oleellista, että kehitetään vuorovaikutusta kunnan konsernijohtoon, vuokratiloyhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen välillä sekä raportointia yhtiön tilanteesta esimerkiksi välitilinpäätösten muodossa. Keskeistä vuokratiloyhtiön osalta on selvittää, missä teknisessä kunnossa asunnot ovat ja päättää, mitä asuntojen osalta tullaan jatkossa tekemään, mikäli asukasluku edelleen jatkaa laskuaan ja asuntoja tyhjenee. Alustavissa suunnitelmissa on asuntokannan vähentäminen mm. purkamalla huonokuntoisia rivitaloja.

5. Tilikauden tuloksen käsittely

Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 487 599 euroa siirretään edellisten vuosien yli-/alijäämätillille.

6. Kunnan toiminnan kehitys

Strategiasta johdetut tavoitteet vuodelle 2024

ELINVOIMAISEN ENONKOSKEN PÄÄMÄÄRÄT	TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2024
Enonkoski näkyy ja kuuluu	Elinvoimainen kunta.	Kunnan veto- ja pitovoimaa ylläpidetään ja vahvistetaan mm. toimivilla peruspalveluilla, maankäytöllä, työllisyydellä, yrittäjyydellä ja osaamisella.	Kuntien elinvoimamittariston tärkeimmät avainluvut pysyvät ennallaan tai paranevat (mm. väestö, työllisyys, elinkeinorakenne, kuntatalous, kilpailukyky jne.)	Elinvoimamittariston tärkeimpiä avainlukuja: -kunnan väkimäärä 1 288 (vuoden 2023 lopussa 1 321) -vuonna 2023 demografinen huoltosuhde (alle 15 v. ja yli 65 v. osuus 100 työkäistä kohden) oli 107,2 ja v. 2022 huoltosuhde oli 106,6 -työttömien työnhakijoiden % osuus työvoimasta 12,4 % (vuoden

				2023 lopussa 11,3 %) -ISUK:n tilaston mukaan v. 2024 Enonkoskella aloittaneita yrityksiä 7 kpl ja lopettaneita 9 kpl, vuonna 2023 aloittaneita 9 kpl ja lopettaneita 4 kpl, ES MKL:n tilaston mukaan v. 2023 aloittaneita yrityksiä oli 11 ja lopettaneita yrityksiä 6. Vuoden 2024 Q1-2 ajalla aloittaneita ja lopettaneita yrityksiä oli yksi kpl. -vuonna 2023 työpaikkoja Enonkoskella oli 362 -vuonna 2021 yritysten liikevaihto n. 26,5 M€ ja vuonna 2022 liikevaihto n. 29,9 M€, vuoden 2023 tilastoa ei käytettävissä -v. 2021 yritysten henkilöstö 181 henkilöä ja v. 2022 henkilöstö 218 henkilöä -kuntatalous tasapainossa, v. 2023 vuosikate oli 1 182 885 euroa ja vuonna 2024 vuosikate 1 138 432 euroa -v. 2023 kertynyt ylijäämä n. 9,6 M€ ja v. 2024 ylijäämä n. 10,1 M€
Aktiiviset kuntalaiset	Elinvoimaiset ja aktiiviset yhdistykset ja järjestöt.	Kunta jatkaa ja kehittää yhteistyötä erilaisten tapahtumien järjestämisessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhdistysten toimintaa tuetaan taloudellisesti.	Yhdistysten taloudelliset tuet (perustoiminta ja tapahtumatuki sekä yhteistyösopimukset) säilyvät v. 2023 tasolla.	Vuonna 2024 yleishallinnon osalta perustoimintatukea, tapahtumatukea sekä yhteistyösopimuksiin perustuvaa tukea maksettu n. 200 euroa enemmän kuin v. 2023.

ELINVOIMAISEN ENONKOSKEN PÄÄMÄÄRÄT	TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2024
Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski	Kuntatalous on tasapainossa.	Ennakoiva ja kustannustietoinen talouden suunnittelu ja päätöksenteko. Aktiivinen talouden seuranta ja reagointi.	Toteumat ja tilinpäätös.	Toteumien raportointi toteutunut talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä muista oleellisista havainnoista (1–4/2024) kesäkuussa 2024, (1–8/2024) lokakuussa. Tilinpäätös v. 2024 ylijäämäinen 487 599 euroa.
	Peruspalvelut tuotetaan kuntalaisille lähipalveluina.	Hyvä yhteistyö ja edunvalvonta tulevan Etelä-Savon hyvinvointialueen kanssa.	Lähipalvelut (sote) säilyvät Enonkoskella.	Lähipalvelut säilyneet Enonkoskella, terveysaseman aukioloaikoja on supistettu.
Tunnettu matkailu- ja luontokohde	Enonkoski on tunnettu matkailijoiden keskuudessa	Elämykselliseen luontomatkailuun panostaminen mm. tuomalla luontomatkailukohteita esille hanke-rahituksella.	Yksi joko seudullinen tai kunnan oma matkailuhanke.	Kunta on mukana neljässä Savonlinnan Matkailu Oy:n seudullisessa matkailuhankkeessa.
Oppiminen ja koulutus	Digitaalisia palveluja on tarjolla ja digiosaaminen on vahvaa.	Uudet teknologiset ratkaisut, sähköiset palvelut, töiden uudelleen organisointi ja uusien tuottavampien toimintatapojen käyttöönotto.	Uusien teknologisten ratkaisujen ja sähköisten palveluiden käyttöönoton onnistuminen.	Uusia teknologisia ratkaisuja ei ole otettu käyttöön vuonna 2024.

7. Kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

TULOSLASKELMA ulkoinen

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	774 492,19	576 403,20
Maksutuotot	104 280,32	134 880,34
Tuet ja avustukset	149 856,81	158 808,56
Muut toimintatuotot	587 042,51	570 508,50
Toimintatuotot	1 615 671,83	1 440 600,60
Valmistus omaan käyttöön	26 984,98	19 973,94
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 449 486,26	-2 296 148,01
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-501 757,64	-479 865,81
Muut henkilösivukulut	-40 282,39	-67 437,68
Palvelujen ostot	-1 504 639,18	-1 295 240,90
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-783 189,33	-842 744,60
Avustukset	-257 917,81	-265 276,89
Muut toimintakulut	-108 110,45	-49 462,79
Toimintakulut	-5 645 383,06	-5 296 176,68
TOIMINTAKATE	-4 002 726,25	-3 835 602,14
Verotulot	2 950 370,58	2 890 270,79
Valtionosuudet	1 907 452,00	1 877 734,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	126 245,82	112 914,71
Muut rahoitustuotot	225 532,19	137 642,22
Muut rahoituskulut	-68 442,42	-74,27
Rahoitustuotot ja -kulut	283 335,59	250 482,66
VUOSIKATE	1 138 431,92	1 182 885,31
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-649 822,69	-550 467,60
Poistot ja arvonalentumiset	-649 822,69	-550 467,60
TILIKAUDEN TULOS	488 609,23	632 417,71
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 010,28	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	487 598,95	632 417,71
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	28,8 %	27,3 %
Vuosikate/Poistot, %	175,2 %	214,9 %
Vuosikate, euroa/asukas	884	895
Asukasmäärä	1 288	1 321

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 138 431,92	1 182 885,31
Tulorahoituksen korjauserät	-6 501,59	-4 758,06
	1 131 930,33	1 178 127,25
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-442 392,64	-606 195,53
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	48 832,67	4 758,06
	-393 559,97	-601 437,47
Toiminnan ja investointien rahavirta	738 370,36	576 689,78
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-92 360,95	-64 792,91
Antolainasaamisten vähennykset	74 153,86	24 612,04
	-18 207,09	-40 180,87
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-76 301,66	-62 894,87
Saamisten muutos	-3 018,87	8 705,93
Korottomien velkojen muutos	100 557,80	-750 995,87
	21 237,27	-805 184,81
Rahoituksen rahavirta	3 030,18	-845 365,68
Rahavarojen muutos	741 400,54	-268 675,90
Rahavarat 31.12.	6 761 159,04	6 019 758,50
Rahavarat 1.1.	6 019 758,50	6 288 434,40
Rahavarojen muutos	741 400,54	-268 675,90

**RAHOITUSLASKELMAN
TUNNUSLUVUT**

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1 000 €	3 985	3 675
Investointien tulorahoitus, %	275,3 %	195,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate		
Kassan riittävyys, pv	397	369
Asukasmäärä	1 288	1 321

TASE**VASTAAVAA**

31.12.2024

31.12.2023

PYSYVÄT VASTAAVAT**Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet 0,00 64 920,73

Muut pitkävaikutteiset menot 32 460,36 0,00

Aineettomat hyödykkeet**32 460,36 64 920,73****Aineelliset hyödykkeet**

Maa- ja vesialueet 721 985,24 709 551,24

Rakennukset 3 510 506,49 3 709 050,37

Kiinteät rakenteet ja laitteet 1 411 759,04 1 339 711,19

Koneet ja kalusto 30 956,38 39 292,84

Muut aineelliset hyödykkeet 12 614,10 12 614,10

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat 36 627,79 133 530,06

Aineelliset hyödykkeet**5 724 449,04 5 943 749,80****Sijoitukset**

Osakkeet ja osuudet 2 129 814,95 2 127 814,95

Muut lainasaamiset 252 683,79 234 476,70

Muut saamiset 44 994,80 44 994,80

Sijoitukset**2 427 493,54 2 407 286,45****PYSYVÄT VASTAAVAT****8 184 402,94 8 415 956,98****TOIMEKSIANTOJEN VARAT**

Lahjoitusrahastojen varat 1 406 481,70 1 388 804,79

TOIMEKSIANTOJEN VARAT**1 406 481,70 1 388 804,79****VAIHTUVAT VASTAAVAT****Saamiset****Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset 115 584,99 117 263,88

Muut saamiset 53 439,42 56 463,82

Siirtosaamiset 7 722,16 0,00

Lyhytaikaiset saamiset**169 431,67 173 727,70****Saamiset****169 431,67 173 727,70****Rahoitusarvopaperit**

Osakkeet ja osuudet 200 000,00 200 000,00

Muut arvopaperit 300 000,00 291 403,31

Rahoitusarvopaperit**500 000,00 491 403,31****Rahat ja pankkisaamiset****6 261 159,04 5 528 355,19****VAIHTUVAT VASTAAVAT****6 937 905,61 6 193 486,20****VASTAAVAA****16 528 790,25 15 998 247,97**

VASTATTAVAA

	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 324 216,83	4 324 216,83
Muut omat rahastot	10 000,00	8 989,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 610 951,05	8 978 533,34
Tilikauden yli-/alijäämä	487 598,95	632 417,71
OMA PÄÄOMA	14 432 766,83	13 944 157,60
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 240 267,35	1 298 892,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 240 267,35	1 298 892,10
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut velat	21 908,92	21 783,92
Pitkäaikainen vieras pääoma	21 908,92	21 783,92
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	324 601,74	312 207,34
Muut velat	56 920,99	47 229,63
Siirtovelat	452 324,42	373 977,38
Lyhytaikainen vieras pääoma	833 847,15	733 414,35
VIERAS PÄÄOMA	855 756,07	755 198,27
VASTATTAVAA	16 528 790,25	15 998 247,97

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	87,3 %	87,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,2 %	12,2 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	10 099	9 611
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	7 840	7 276
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainakanta 31.12., €/asukas	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	58	49
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	45	37
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	253	234
Kunnan asukasmäärä 31.12.	1 288	1 321

8. Kuntakonsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	897 111,85	680 206,53
Maksutuotot	96 882,14	128 047,61
Tuet ja avustukset	209 283,75	216 178,21
Muut toimintatuotot	1 009 873,50	1 000 712,89
Toimintatuotot	2 213 151,24	2 025 145,24
Valmistus omaan käyttöön	26 984,98	19 973,94
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 911 692,03	-2 723 720,83
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-580 948,31	-553 547,90
Muut henkilösivukulut	-41 953,44	-73 790,87
Palvelujen ostot	-1 649 455,71	-1 439 574,90
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-859 835,15	-925 776,10
Avustukset	-258 095,57	-265 470,56
Muut toimintakulut	-515 184,67	-407 954,94
Toimintakulut	-6 790 179,91	-6 369 862,15
TOIMINTAKATE	-4 577 028,67	-4 344 716,91
Verotulot	2 934 268,01	2 873 990,38
Valtionosuudet	2 589 775,47	2 543 766,34
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	136 504,32	112 426,71
Muut rahoitustuotot	233 800,93	140 693,76
Korkokulut	-1 831,52	-1 499,25
Muut rahoituskulut	-82 260,66	-11 342,31
Rahoitustuotot ja -kulut	286 213,06	240 278,91
VUOSIKATE	1 233 227,88	1 313 318,73
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-744 723,45	-659 040,63
Arvonalentumiset	-32 973,05	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-777 696,49	-659 040,63
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	11 104,10
Satunnaiset erät	0,00	11 104,10
TILIKAUDEN TULOS	455 531,39	665 382,20
Tilinpäätössiirrot	-1 010,28	0,00
Tilikauden verot	-1 174,14	-439,96
Laskennalliset verot	22 841,52	13 479,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	476 188,48	678 421,44

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut %	32,6 %	31,8 %
Vuosikate/Poistot %	158,3 %	199,3 %
Vuosikate, €/as	957	994
Asukasmäärä	1 288	1 321

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 233 227,88	1 313 318,73
Satunnaiset erät	0,00	11 104,10
Tilikauden verot	-1 174,14	-439,96
Tulorahoituksen korjauserät	-6 727,39	-17 160,32
	1 225 326,35	1 306 822,54
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-484 308,37	-654 660,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	49 058,47	14 563,95
	-435 249,90	-640 096,74
Toiminnan ja investointien rahavirta	790 076,44	666 725,80
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-2 360,95	-64 792,91
Antolainasaamisten vähennykset	74 153,86	0,00
	71 792,91	-64 792,91
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-19 436,64	30 750,33
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 503,10	-87 891,11
	-26 939,74	-57 140,78
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-76 650,81	-63 299,44
Vaihto-omaisuuden muutos	90,02	-1,30
Saamisten muutos	-12 549,17	55 563,48
Korottomien velkojen muutos	94 944,00	-780 011,28
	5 834,05	-787 748,55
Rahoituksen rahavirta	50 687,22	-909 682,24
Rahavarojen muutos	840 763,66	-242 956,44
Rahavarat 31.12.	7 589 884,05	6 749 120,39
Rahavarat 1.1.	6 749 120,39	7 132 819,12
Rahavarojen muutos	840 763,66	-242 956,44

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	3 719	3 479
Investointien tulorahoitus, %	254,6 %	200,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	126,2	102,5
Kassan riittävyys, pv	376	343

KONSERNITASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	64 920,73
Muut pitkävaikutteiset menot	32 460,36	0,00
Aineettomat hyödykkeet	32 460,36	64 920,73
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	826 708,26	814 274,26
Rakennukset	4 988 048,40	5 265 682,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 411 759,04	1 339 711,19
Koneet ja kalusto	41 621,79	56 825,92
Muut aineelliset hyödykkeet	12 614,10	12 614,10
	36 627,79	133 530,06
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Aineelliset hyödykkeet	7 317 379,38	7 622 638,21
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	1 269 001,00	1 267 001,00
Muut lainasaamiset	0,00	71 792,91
Muut saamiset	47 208,40	47 208,40
Sijoitukset	1 316 209,40	1 386 002,31
PYSYVÄT VASTAAVAT	8 666 049,13	9 073 561,24
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	122 435,89	96 103,40
Lahjoitusrahastojen varat	1 406 687,56	1 388 998,51
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 529 123,45	1 485 101,91
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	733,06	823,08
Vaihto-omaisuus	733,06	823,08
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	150 914,86	138 879,98
Muut saamiset	64 860,99	70 628,15
Siirtosaamiset	18 454,33	12 172,88
Lyhytaikaiset saamiset	234 230,18	221 681,01
Saamiset	234 230,18	221 681,01
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	224 206,09	224 572,86
Joukkovelkakirjalainasaamiset	387 711,53	340 042,64
Muut arvopaperit	384 583,04	370 839,15
Rahoitusarvopaperit	996 500,66	935 454,64
Rahat ja pankkisaamiset	6 593 383,39	5 813 665,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 824 847,28	6 971 624,48
VASTAAVAA	18 020 019,87	17 530 287,63

VASTATTAVAA

	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 324 216,83	4 324 216,83
Muut omat rahastot	10 000,00	8 989,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	10 714 960,53	10 036 539,10
Tilikauden yli-/alijäämä	476 188,48	678 421,44
OMA PÄÄOMA	15 525 365,85	15 048 167,08

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	122 435,89	96 103,40
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 240 473,21	1 299 085,82
Muut toimeksiantojen pääomat	967,78	1 316,93
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 363 876,89	1 396 506,15

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen vieras pääoma**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	54 921,63	63 648,53
Pääomalainat	0,00	10 819,33
Muut velat	21 908,92	21 783,92
Laskennalliset verovelat	54 960,68	77 802,20
Pitkäaikainen vieras pääoma	131 791,23	174 053,98

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 726,90	16 120,41
Saadut ennakot	6 889,29	7 381,77
Ostovelat	364 621,40	339 497,34
Muut velat	85 299,62	75 648,25
Siirtovelat	533 448,70	472 912,65

Lyhytaikainen vieras pääoma	998 985,91	911 560,42
------------------------------------	-------------------	-------------------

VIERAS PÄÄOMA	1 130 777,14	1 085 614,40
----------------------	---------------------	---------------------

VASTATTAVAA	18 020 019,87	17 530 287,63
--------------------	----------------------	----------------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Konsernin omavaraisuusaste, %	86,2 %	85,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,5 %	14,5 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	11 191	10 716
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	8 689	8 112
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	64	91
Konsernin lainat €/asukas	49	69
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	136	166
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	105	126
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	72
Henkilöstömäärä	75	65

9. Talousarvion toteutuminen

9.1 Konsernihallinto

Toimielin	10 Konsernihallinto
Tulosalue	120 Tarkastuslautakunta
Vastuualue	1201 Tarkastustoimi

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava muun muassa valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunnan on muun muassa huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tehtävä on jaettu selkeästi kahtia: tehtävien hoitamiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvästä tarkoituksenmukaisuusarvioinnista vastaa tarkastuslautakunta ja varsinaisesta tilintarkastuksesta ammattitilintarkastaja.

Tarkastustoimen tavoitteena on toimintojen tuloksellisuuden sekä kunnan toiminnan laillisuuden ja julkisen luotettavuuden edistäminen. Tarkastuslautakunta kehittää yhteistyössä hallintokuntien kanssa tavoitteiden asettamista ja niiden toteutumisen arviointia.

Sitovat tavoitteet

Tarkastuslautakunta seuraa ja arvioi valtuuston asettamien strategisten päämäärien toteutumista sekä arvioi valtuuston vuosittain asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Toteutunut.

Tarkastuslautakunta kutsuu kokouksiin kuultavaksi vähintään kolme asiantuntijaa tai viranhaltijaa.

Toteutunut. Toteuma 10.

Tarkastuslautakunta vie sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi valtuustolle vähintään kerran vuodessa.

Toteutunut, kunnanvaltuustossa 12.11.2024.

1200 TARKASTUSTOIMI	TA2024	Muutos	TP2024	Jäljellä	TOT %
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 339	0	-16 014	-4 325	78,7
Netto	-20 339	0	-16 014	-4 325	78,7

Toimielin	10 Konsernihallinto
Tulosalue	130 Kunnanhallitus
Vastuualue	1300 Yleishallinto
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1301 Vaalit, 1310 Kunnanvaltuusto, 1320 Kunnanhallitus, 1330 Maahanmuutto, 1340 Keskustoimisto, 1350 Muu yleishallinto

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Kunnanvaltuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarvioista ja taloussuunnitelmasta, tilinpäätöksestä, varallisuuden hoidosta ja sijoitustoiminnan perusteista jne. Valtuustolle kuuluu myös edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, kunnan henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, toiminnan omistajaohjauksesta. Kunnanhallitus huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa työnantajana.

Keskustoimisto luo edellytykset kunnan ylimmän luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon sekä kunnan koko organisaation tulokselliselle työskentelylle, vastaa keskitetyistä hallintopalveluista sekä edistää kunnan toiminta-ajatuksen ja vastuualueiden valitsemien kehittämistavoitteiden toteutumista. Muu yleishallinto käsittää Savonlinnan kaupungin hankintatoimen, Etelä-Savon maakuntaliiton, Savonlinnan kesäyliopiston, Suomen Kuntaliiton, KT Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat, eri yhdistysten jäsenyydet, vanhus- ja vammaisneuvoston, työtoiminnan, ammattiyhdistys- ja työsuojelutoiminnan, yhteisöjen perustoiminta-avustukset, lapsiperheiden tukemisen ja kunnan osuuden verotuskustannuksiin.

Sarastia Oy vastaa kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista. ICT-palvelut ja -tuen tuottaa Frendy Oy ja tietosuojavastaavan palvelut tuottaa Savonlinnan kaupunki.

Sitovat tavoitteet:

Strateginen päämäärä: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski

1. Strateginen tavoite: Kuntatalous on tasapainossa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kunnan talous on tasapainossa. Mittarina talouden toteuma ja tilinpäätös.

Arviointi: Kunnan talous on tasapainossa.

2. Strateginen tavoite: Kunnan palvelurakennetta uudistetaan toimintaympäristön muuttuessa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kunnan palvelut turvataan hyvällä henkilöstöpolitiikalla. Mittarina terveysperusteiset poissaolot ovat alle kunta-alan keskiarvon (20,7 pv/työntekijä v. 2022) ja työhyvinvointikyselyn tulokset pysyvät samana tai paranevat verrattuna vuoteen 2023.

Arviointi: Terveysperusteisia poissaoloja oli kunnassa n. 19,8 pv/työntekijä, joka on hieman alle kunta-alan työntekijöiden keskiarvon (20,7 pv/työntekijä vuonna 2022). Työhyvinvointikyselyn tulokset ovat parantuneet verrattuna vuoteen 2023.

Strateginen päämäärä: Aktiiviset kuntalaiset.

Strategiset tavoitteet:

1. Elinvoimaiset ja aktiiviset yhdistykset ja järjestöt.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kunta järjestää vähintään yhden yhteistyötapaamisen paikallisten yhdistysten/järjestöjen kanssa ja tapaamiseen osallistuu vähintään 10 yhdistystä/järjestöä. Mittarina yhteistyötapaamisten lukumäärä ja osallistuneiden yhdistysten/järjestöjen lukumäärä.

Arviointi: Kunta järjesti 16.4.2024 Kuntalaisillan, jonne oli kutsuttu yksityisiä henkilöitä, yhteisöjä ja kunnan luottamushenkilöitä, paikalla 45 osallistujaa. Hyvinvointifoorumi järjestettiin 20.11.2024, jonne kutsuttiin mukaan järjestöjä ja yhdistyksiä yhteiseen tapaamiseen, paikalla 12 osallistujaa.

2. Kuntalaiset ovat omatoimisia, aktiivisia, liikkuvia ja harrastavia.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kuntalaiset käyttävät aktiivisesti kuntalaisaloite.fi-palvelua ja aloitteet käsitellään toimielimissä. Kuntalaiset voivat osallistua kunnalliseen päätöksentekoon tai pystyvät antamaan mielipiteensä kuntalaisille kohdennetussa sähköisellä kyselyllä. Mittarina kuntalaisia informoidaan kuntalaisaloite.fi-palvelusta, kuntalaiset jättävät kuntalaisaloite.fi-palvelun kautta vähintään kolme kuntalaisaloitetta, jotka ovat käsitelty toimielimissä. Kuntalaisille kohdennetaan vähintään yksi sähköinen kysely liittyen kunnalliseen päätöksentekoon tai muuhun ajankohtaiseen kuntalaisia koskevaan asiaan.

Arviointi: Vuonna 2024 ei tullut yhtään aloitetta kuntalaisaloite.fi-palvelun kautta. Kuntalaisille kohdennettiin sähköinen ja lomakekysely kunnan tuottamista palveluista joulukuussa 2024. Tulokset kyselystä on käsitelty johtoryhmässä, henkilöstökokouksissa ja kunnanhallituksessa. Tuloksista on tiedotettu henkilöstöä, kuntalaisia sekä mediaa.

Strateginen päämäärä: Oppiminen ja koulutus.

Strateginen tavoite: Digitaalisia palveluja on tarjolla ja digiosaaminen on vahvaa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

1. Kunnan henkilöstöllä on käytössään oma sisäinen tiedotuskanava (intranet) ja henkilöstö käyttää sitä aktiivisesti omassa työssään. Mittarina kunnan oman intranetin käyttöönotto ja käyttöönotosta kerätään vähintään yksi palaute henkilöstöltä.

Arviointi: Kunnan henkilöstön käytössä on sisäinen tiedotuskanava intranet Kuohu, jota kautta pääasiassa tiedottaminen henkilöstölle tapahtuu. Palautekyselyt Kuohusta toteutettiin helmikuussa 2024 ja marraskuussa 2024.

2. Kunnassa on ajan tasalla oleva tiedonhallintasuunnitelma, kunnassa noudatetaan tietosuojaohteja, eikä tietosuojapoikkeamia ole. Mittarina hyväksytty tiedonhallintasuunnitelma sekä tietosuojapoikkeamien lukumäärä.

Arviointi: Tietosuojaohteja on noudatettu, eikä tietosuojapoikkeamia ole ilmoitettu. Tiedonhallintasuunnitelmaa ei ole laadittu henkilöstöresurssien vuoksi.

YLEISHALLINTO	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT%	TP2023
Toimintatuotot	3 200	20 256	-17 056	633,0	61 853
Toimintakulut	-780 016	-679 803	-100 213	87,2	-574 394
Toimintakate	-776 816	-659 548	-117 268	84,9	-512 541

Toimielin	10 Konsernihallinto
Tulosalue	130 Kunnanhallitus
Vastuualue	1700 Ympäristöterveydenhuolto
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja

Tähän kustannuspaikkaan kuuluvat elintarvikevalvonta ja -neuvonta, eläinlääkäripalvelut, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, terveydensuojelun edistäminen ja valvonta sekä tupakkalain valvonta.

Kunnilla on päävastuu ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön ja valvonnan toimeenpanosta omilla alueillaan. Ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä kunnissa säädetään laissa ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 410/2009. Kunnan vastuulla olevat ympäristöterveydenhuollon tehtävät ovat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakkavalvonta, eläinlääkintähuolto, yleinen ympäristöterveyshaittojen arviointi ja ympäristöterveyden erityistilanteisiin varautuminen.

Vuodesta 2023 Enonkoski on mukana yhteistyösopimuksella seudullisessa ympäristöterveydenhuollossa, jossa Savonlinnan kaupunki toimii isäntäkuntana ja muita kuntia ovat Juva, Puumala, Sulkava ja Rantasalmi.

Strateginen päämäärä: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski

Strateginen tavoite: Kunnan palvelurakennetta uudistetaan toimintaympäristön muuttuessa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotetaan uudella isäntäkuntamallilla Savonlinnan kaupungin tuottamana kunnan ja kuntalaisten tarpeita vastaavasti kustannustehokkaasti ja poikkihallinnollinen yhteistyö on sujuvaa kunnan muiden toimialojen mm. teknisen toimen kanssa. Mittarina kustannustason seuranta ja ympäristöterveydenhuoltoa koskevat palautteet (Savonlinnan kaupunki).

Arviointi: Ympäristöterveydenhuollon palvelut on tuotettu sopimuksen mukaisesti, talouden toteuma mennyt yli 16 730 euroa, mutta palautusta on tulossa 5 344 euroa, joka maksetaan vuoden 2025 puolella. Ylityksestä tieto tullut vasta tammikuussa 2025 johtuen eläinlääkäreiden tilastoinnista ja palvelujen tarve on ollut alkuperäistä arvioita suurempaa.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT%	TP2023
Toimintatulot					
Toimintakulut	-75 000	-91 730	16 730	122,3	-91 500
Toimintakate	-75 000	-91 730	16 730	-122,3	-91 500

Toimielin	10 Konsernihallinto
Tulosalue	130 Kunnanhallitus
Vastuualue	1800 Maankäytön hallinta
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1800 Maaomaisuuden hallinta ja 1810 Maankäytön suunnittelu

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Toiminnan tarkoituksena on pitää kunnan metsät (950,6 ha) kunnossa ja tuottaa toimintatuottoa kunnan tarpeisiin. Kunnanhallitus päättää metsän ja tonttien myynnistä. Tekninen toimi ylläpitää luetteloa vapaina olevista asuin- ja teollisuustonteista. Metsänhoitopalvelut hankitaan ostopalveluina metsänhoitoyhdistykseltä, joka huolehtii laadukkaasta metsänhoidosta kunnan tavoitteiden mukaisesti, ylläpitää metsätaloussuunnitelmaa sekä tekee vuosittain esityksen tehtävistä hakkuista ja hoitotoista. Metsänhoitoyhdistys hoitaa puukauppojen kilpailutuksen ja toteuttaa hoitotyöt hoitosopimuksessa sovitulla hinnoilla. Tavoitteena on, että vuosittaiset hakkuumäärät vastaavat vuosittaista kasvua. Suunnitelman tavoitteena ovat kestävä puuntuotanto ja tasaiset hakkuutulot.

Toiminnan tavoitteet:

Huom. Tulosyksikön sitovuutta seurataan omana osastonaan, mutta se ei ole valtuustoon nähden sitova, vaan tavoitteellinen.

Strateginen päämäärä: Enonkoski näkyy ja kuuluu.

Strateginen tavoite: Elinvoimainen kunta.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Myytävien ja vuokrattavien tonttien aktiivinen markkinointi. Mittarina tonttimarkkinoille tehdään oma osio kotisivulle.

Arviointi: Ei ole toteutunut henkilöstöresurssien takia.

MAANKÄYTÖN

HALLINTA	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT%	TP2023
Toimintatulot	36 000	97 806	-61 806	271,7	15 869
Toimintakulut	-50 222	-51 289	1 067	102,1	-45 762
Toimintakate	-14 222	46 517	-60 739	-327,1	-29 893

Toimielin	10 Konsernihallinto
Tulosalue	130 Kunnanhallitus
Vastuualue	1900 Elinvoiman edistäminen ja työllisyyden hoito
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja ja elinvoimakoordinaattori

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1380 Kehitysprojektit, 1390 Elinkeino, markkinointi ja kehittäminen sekä 1900 Työllisyyden hoito

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Elinvoiman edistämisen vastaa kunnan elinkeino- ja yrityspalveluista, elinkeinoelämän kehittämisestä ja tapahtumien koordinoinnista sekä edistää alueen saavutettavuutta, yritysten verkostoitumista, toimintaedellytyksiä ja yhteistyötä.

Työllisyyden hoito eli työelämäpalvelujen tehtävänä on edistää työtä hakevien henkilöiden työllistymistä, kuntoutusta ja aktivoimista henkilökohtaisen suunnitelman avulla. Tavoitteena on löytää pysyvä ja positiivinen ratkaisu joko työpaikan, työkokeilun, kuntouttavan työtoiminnan, koulutuksen tai muun säännöllisen toiminnan parissa. Työelämäpalvelut tarjoavat myös valmennusta työelämään henkilölle, joka toimii jo työelämässä ja etsii uutta suuntaa uralleen. Työelämäpalveluissa toimitaan verkostoissa, jossa mukana ovat mm. sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan ammattilaiset, TE-palvelut, Kela ja työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP).

Vastuualue sisältää myös Savonlinnan kaupungin maaseututoimen ostopalvelut, Itä-Savon Uusyrityskeskukseen palvelut (aloittavan yrityksen neuvontapalvelut), SavonLuotsi Leader ry:n kuntaosuuden, yhteisöjen kanssa tehdyt sopimukset tapahtumista sekä yhteisöjen tapahtuma-avustukset.

Sitovat tavoitteet:

Strateginen päämäärä: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski.

1. Strateginen tavoite: Kunta on vahva yhteistyökumppani yrittäjille.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kunta järjestää yhteistyössä Itä-Savon Uusyrityksen kanssa vähintään yhden yhteistyötapaamisen paikallisten yritysten kanssa ja tapaamiseen osallistuu vähintään 10 yrittäjää. Mittarina yhteistyötapaamisten lukumäärä ja osallistuneiden yrittäjien lukumäärä.

Arviointi: Kunta järjesti 10.6.2024 yrittäjien illan yhteistyössä Itä-Savon Uusyrityskeskukseen, Etelä-Savon yrittäjien ja SavonLuotsi Leaderin kanssa. Paikalla osallistujia kaikkiaan 19 henkilöä, joista 12 yrittäjää/yritystä. Kunta järjesti toisen yrittäjien illan yhteistyössä Itä-Savon Uusyrityskeskukseen kanssa 6.11.2024, paikalla seitsemän henkilöä, joista neljä yrittäjää.

2. Strateginen tavoite: Kunnan palvelurakennetta uudistetaan toimintaympäristön muuttuessa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kunta on mukana vähintään yhdessä seudullisessa työelämäpalveluita koskevassa hankkeessa. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä muiden työelämäpalveluissa toimivien tahojen kanssa siten, että kunnan TMT-maksuosuus pienenee 5 % tai säilyy samana verrattuna vuoteen 2023.

Arviointi: Enonkoski on ollut mukana kahdessa seudullisessa työelämäpalveluita koskevassa hankkeessa. TMT-maksuosuus ei ole pienentynyt vrt. vuoteen 2023, vaan on n. 6,8 % suurempi, kunnan mahdollisuus vaikuttaa maksuosuuteen on marginaalinen.

Strateginen päämäärä: Tunnettu matkailu- ja luontokohde

Strateginen tavoite: Enonkoski on tunnettu matkailijoiden keskuudessa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kunta osallistuu vähintään yhteen joko seudulliseen tai kunnan omaan matkailuhankkeeseen. Mittarina hankkeiden lukumäärä.

Arviointi: Kunta on mukana neljässä (4) Savonlinnan Seudun Matkailun yhteishankkeessa.

Strateginen päämäärä: Aktiiviset kuntalaiset.

Strateginen tavoite: Kuntalaiset ovat omatoimisia, aktiivisia, liikkuvia ja harrastavia.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kunta järjestää vähintään yhden kyläillan/kylä, jossa teemana ovat esimerkiksi ajankohtaiset asiat, kylien turvallisuus/varautuminen, kylien kuulumiset tms. ja kyläiltoihin osallistuu vähintään 10 kyläläistä/kylä. Mittarina toteutuneet kyläillat ja osallistujien lukumäärä.

Arviointi: Kunta järjesti 17.6.2024 Hanhijärvi-Paakkunala kyläillan, osallistujia 25 henkilöä, 4.9.2024 Ihamaniemen kyläilta, osallistujia 18 henkilöä ja 10.9.2024 Karvila-Muholan kyläilta, osallistujia 15 henkilöä.

**ELINVOIMAN
EDISTÄMINEN JA
TYÖLLISYYDEN
HOITO**

	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT%	TP2023
Toimintatuotot	192 100	54 914	137 186	28,6	40 015
Toimintakulut	-565 249	-342 969	-222 280	60,7	-321 091
Toimintakate	-373 149	-288 055	-85 094	77,2	-281 076

9.2 Sivistystoimi

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	300 Sivistyslautakunta
Vastuualue	
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3000, 3100, 3110, 3120, 3130, 3140, 3200, 3210, 3300, 3400, 3410, 3420

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Sivistyslautakunta päättää varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, iltapäivätoiminnan, koulukuljetusten/joukkoliikenteen ja kirjaston toiminnasta. Yhteistyössä toimijoiden kanssa lautakunta kehittää alaisiaan toimintoja muuttuvan toimintaympäristön (talous, asiakasmäärä jne.) vaatimukset huomioon ottaen. Sivistystoimi luo edellytykset kuntalaisten henkiselle ja muulle kehittymiselle sekä hyvinvoinnille huolehtimalla tasa-arvoisesta ja laadukkaasta varhaiskasvatuksesta, koulutuksesta ja elinikäisistä oppimismahdollisuuksista. Henkilöstö on tärkein voimavara toteuttaessa sivistystoimen palveluja. Henkilöstön määrän tulee vastata laajan tehtäväkentän tarpeita. Henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen tulee panostaa.

Strateginen päämäärä: Oppiminen ja koulutus

Strateginen tavoite Avoin, tasa-arvoinen ja laadukas varhaiskasvatus sekä perusopetus. Kunnan palvelurakennetta uudistetaan toimintaympäristön muuttuessa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Sivistystoimen henkilöstön määrä on riittävä lakisääteisten tehtävien ja perustehtävien toteuttamiseksi.

Mittari 1: Päiväkodin henkilöstömitoituksen toteutuminen kaikissa työvuoroissa. Varautuminen kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen.

Arviointi: Varhaiskasvatuksessa on riittävä resurssi, mutta kelpoisen varhaiskasvatuksen opettajan saaminen on haasteellista.

Mittari 2: Riittävän opetushenkilöstön ja tuntiresurssin määrä perusopetuksessa.

Koulunkäynninohjaajia (pl. henkilökohtaiset ohjaajat) työskentelee viisi, jolloin suhdeluku on yksi koulunkäynninohjaaja / 30 oppilasta.

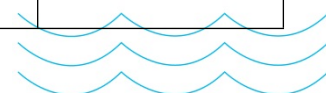
Arviointi: Perusopetuksessa työskentelee viisi koulunkäynninohjaajaa vakinaisessa työsuhteessa.

Opetushenkilöstöä on saatu rekrytoitua hyvin. Opetusresurssi on riittävä ja tuntikehystä on 31.12.2024 vielä jakamatta n. kaksi vuosiviikkotuntia yllättäviä tilanteita ajatellen.

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	675 377	777 380	-102 004	115,1	676 979
Kulut	-3 425 010	-3 425 018	9	100	-3 150 094
Netto	-2 749 633	-2 647 638	-101 995	96,3	-2 473 115

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1–3	Riskin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumis-aikataulu
Sivistystoimen hallinnon ja opetus-henkilöstön riittävä määrä. Sijaisuudet ala- ja yläkoulu, sijaiset saatava välittömästi.	Henkilöstön työssä-jaksaminen ja uupuminen. Henkilöstön sitouttaminen. Vähennetään henkilöstön hakeutumista muihin tehtäviin. Pätevien sijaisten saaminen vaikeaa, kuormittaa opettajia ja ohjaajia, opetus kärsii.	2	Työnkuvat, työn määrä ja henkilöstön määrä riittävä tarpeeseen nähden. Pyritään sijaisuusringin käyttöön, tuntipankki käytössä. Hallintosihteerin työpanoksen saaminen sivistystoimeen 40 %.	Kesken.	Hallintosihteerin rekrytointi tehty.
Tieto-järjestelmä	Oppilaiden, varhais-kasvatuksessa olevien lasten ja asiakkaiden tietojen häviäminen	1	Tietojärjestelmät ja niiden ohjelmat on annettu ulkopuolisen hoidettavaksi.	On hoidettu.	
Koulun oma palvelin ja verkko	Vain yksi vastuuhenkilö, sijaisuus järjestely puutteellinen.	1	Koulun oman verkon käyttö vain käyttäjä- ja salasanan avulla. Pidetään verkon infrastruktuuri ajan tasalla.	On hoidettu.	
Julkista valtaa käyttävät virkamiehet valmistelevat päätettäväksi meneviä asioita.	Taloudelliset seuraukset. Oikeudelliset seuraukset. Imagokysymys.	1	Tehdään oikeudenmukaisia lakiin perustuvia esityksiä ja päätöksiä. Käytetään tarvittaessa hyväksi koettua omaa verkostoa ja ollaan huolellisia ja tarkkoja.	On hoidettu.	
Tarjous-pyyntöön perustuvat koululais-kuljetukset kahden liikenne-yrittäjän hallussa.	Liikenneyrittäjä irtisanoo sopimuksen, jolloin kuljetukset joudutaan hoitamaan pikkutakseilla tms. järjestelyillä normitaksojen mukaisesti. Kustannusten nousu.	1	Ei voi varautua, kuin sopimusten allekirjoittamisella, jolloin sopimuksen irtisanomisaika on kuusi kuukautta.	On hoidettu.	

Kirjaston ja koulunkeittiön sijaisuudet	Kirjasto suljettu tai keittiö toiminnassa erityisjärjestelyin.	1	Henkilöstön työaikojen joustamisella. Kirjastovirkailijat sijaistavat toisiaan. Keittiössä on riittävästi henkilökuntaa mukaan lukien sijaiset.	On hoidettu.	
Päiväkodilla ammattitaitois en hoito- ja kasvatushenkilöstön riittävä määrä	Lapsen turvallinen hoito vaarantuu, jos hoito- ja kasvatushenkilöstöä liian vähän suhteessa lapsimäärään.	2	Noudatetaan päivähoitoasetuksessa säädettyä suhdelukua.	On hoidettu, ylitykset poikkeuksellisia.	
Ulkoistettu taloushallinto (kirjanpito, laskutus, palkat)	Asiakkaiden palvelu myöhästyy, vaikeutuu tai jopa estyy.	1	Käydään keskustelua palvelun tuottajan kanssa, tarvittaessa reklamoidaan.	Hoidetaan tapauskohtaisesti.	
Pandemia	Lähiopetus keskeytyy, oppilaiden tuen saaminen vaarantuu	1	Etäopetuksen ja etäyhteyksien käytön opettelu sekä oppilaan tukemisen työnjaosta sopiminen.	On hoidettu, tarkennetaan tapauskohtaisesti.	

Riskin suuruus:

1 = vähäinen riski

2 = kohtalainen riski

3 = merkittävä riski

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	300 Sivistyslautakunta
Vastuualue	3000 Sivistystoimen hallinto
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3000, 3010

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Hallinto vastaa toimialan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakunnan työskentelyn sujuvuudesta. Hallinto ohjaa ja valvoo koulutuksen järjestämistä taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisesti lainsäädännön ja valtuuston määrittämissä puitteissa. Joukkoliikenne hoidetaan mahdollisimman taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti muita toimintoja palvelten. Toiminnan kustannuspaikat ovat sivistystoimen hallinto, joukkoliikenne, perusopetus, erityisopetus, esiopetus, iltapäivätoiminta, keittiö, kansalaisopisto, musiikkiopisto, kirjasto, päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja lasten kotihoidontuki.

Strateginen päämäärä: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski

Strateginen tavoite: Kunnan palvelurakennetta uudistetaan toimintaympäristön muuttuessa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Sivistystoimen hallinnon työnkuvat selkeytyvät ja palkataan lisähenkilö.

Mittari 1: Hallintosihteerin työnkuvan hyväksyminen, rekrytoiminen ja tehtävien siirtäminen.

Arviointi: Hallintosihteerin rekrytointi saatiin päätökseen syyskuussa ja hallintosihteeri aloittaa työnsä 2025 vuoden alussa.

Strateginen päämäärä: Oppiminen ja koulutus

Strateginen tavoite: Digitaalisia palveluja on tarjolla ja digiosaaminen on vahvaa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Sivistystoimen hallinnossa tulisi olla varahenkilöjärjestelmä sähköisiin palveluihin ja käyttöjärjestelmiin.

Mittari 1: Varahenkilöt perehdytetään erikoisjärjestelmiin.

Arviointi: Erikoisjärjestelmistä vastaa toimialajohtaja oman toimialansa osalta. Perehdytys on tehty ja mm. toimialajohtaja on saanut koulutusta oppilashallintojärjestelmiin.

Strateginen tavoite: Avoin, tasa-arvoinen ja laadukas varhaiskasvatus sekä perusopetus.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Pyritään siihen, että henkilökunta on oikein mitoitettu, kelpoisuusehdot täyttävä ja kouluttautumalla ammattitaitoaan ylläpitävä.

Mittari 1: Toteutetaan kunnan koulutussuunnitelman mukaisesti kaksi koulutuspäivää/työntekijä/kalenterivuosi

Arviointi: Toteutunut rehtori-sivistystoimenjohtajan kohdalla kaksi päivää Primus, Kurre, Wilma - koulutuksissa ja toimistosihteerin osalta käytännön työoikeutta koulutuksessa kuusi päivää.

Strateginen päämäärä: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski

Strateginen tavoite: Kunnan palvelurakennetta uudistetaan toimintaympäristön muuttuessa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Kuntalaisten asiointi kirkonkylälle mahdollistetaan koulukuljetuksien yhteydessä ja/tai linja-autovuoroilla.

Mittari 1: Asiantiliikenteen asiakasmäärän kasvattaminen kuukausitasolla.

Arviointi: Asiointiliikenteen asiakasmäärä ei ole kasvanut, käyttö on hiipunut. Syksyllä 2024 vain yksi asiointi. Asia on huomioitu vuoden 2025 talousarvion valmistelussa.

Mittari 2: Säilytetään linja-autovuorojen määrä nykyisellä tasolla neuvottelemalla Elyn ja Matkahuollon kanssa.

Arviointi: Linja-autoliikenteen palvelutaso on saatu pidettyä hyvällä tasolla kesän supistuksista huolimatta. Supistuksia tehtiin asiakasmäärän pohjalta niukan määrärahan vuoksi Elyn toimesta. Syksyn neuvottelussa Elyn kanssa Enonkoski-Savonlinna-vuorovälin palvelutasoa nostettiin yhdellä tasolla ylöspäin.

**3000 SIVISTYSTOIMEN
HALLINTO**

	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	1 000	1 425	-425	142,5	3 892
Kulut	-138 118	-109 623	-28 495	79,4	-85 195
Netto	-137 118	-108 198	-28 920	78,9	-81 303

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	300 Sivistyslautakunta
Vastuualue	3100 Peruskoulutus
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3100, 3110, 3120, 3130, 3140

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Esiopetusta annetaan koulun toimintana ja koulun tiloissa. Yhtenäiskoulussa opiskelee 0–9 vuosiluokat. Koulurakennuksia on kaksi ja lisäksi liikunnan opetuksessa käytetään liikuntataloa. Iltapäivätoiminta toteutetaan omana toimintana esiopetuksen tiloissa koulupäivän jälkeen. Koulun ja päiväkodin ruoka valmistetaan koululla sijaitsevassa omavalmistuskeittiössä. Noin puolet esi- ja perusopetuksen oppilaista on koulukuljetusedun piirissä.

Strateginen päämäärä: Oppiminen ja koulutus

Strateginen tavoite: Avoin, tasa-arvoinen ja laadukas varhaiskasvatus sekä perusopetus. Digiosaaminen on vahvaa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Opetusryhmässä voi olla enintään 23 oppilasta. Opetusryhmä jaetaan kahteen rinnakkaiseen opetusryhmään, mikäli oppilaita olisi 24 tai enemmän.

Mittari 1: Pienet tai kohtuullisen kokoiset opetusryhmät esi- ja perusopetuksessa toteutuvat.

Arviointi: Tällä hetkellä suurin luokkakoko on 22. Kohtuulliset ryhmäkoot toteutuvat.

Tavoite 2: Opetusryhmien tuen tarpeiden mukaan (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki sekä käyttäytymisen haasteiden mukaan) ryhmiin voidaan oppilaiden ohjaamiseen ja opiskelun tukemiseen osoittaa koulunkäynninohjaaja ja laaja-alaisen erityisopettajan tukea. Kolmiportainen tuki toteutuu inkluusioperiaatteen mukaisesti eli meillä ei ole kiinteää pienryhmää.

Mittari 1: Koulunkäynninohjaajien suhdeluku on yksi ohjaaja / 30 oppilasta (pl. henkilökohtaiset ohjaajat).

Arviointi: Koulunkäynninohjaajia on viisi vakinaisessa työsuhteessa. Suhdeluku toteutuu oppilasmäärän ollessa n. 160.

Mittari 2: Erityisopetusresurssia on käytettävissä keskimäärin 3,5 vuosiviikkotuntia / opetusryhmä.

Arviointi: Varsinaista erityisopetusresurssia on syksyllä 27 vuosiviikkotuntia, mutta samanaikaisopetuksen määrä pedagogisena tukimuotona on 14 vuosiviikkotuntia. Oppilaiden tukemiseen on riittävä resurssi. Keväällä erityisopetusresurssia oli enemmän, jolloin tavoite puhtaasti toteutui, mutta nimikkeen ja viranhoitajan vaihtumisen vuoksi osa erityisopetusresurssista vaihtui samanaikaisopetukseen. Tämä on 1.8.2025 voimaan tulevassa oppimisen tuen uudistamisessa tärkeä ryhmäkohtaisen tuen muoto.

Tavoite 3: Perusopetuksen oppilaiden digitaidot lisääntyvät ja digitaalisten oppimateriaalien käyttö lisääntyy.

Mittari 1: Chromebook-laitteiden (20 kpl) hankinta vuoden 2024 aikana ja verkon päivittäminen. Henkilöstö ottaa laitteita rohkeasti opetuskäyttöön. Liitytään vuoden 2024 aikana Kuntien Tiera-tietotekniikkayhteishankintasopimukseen opetuskäytössä olevien päätelaitteiden osalta.

Arviointi: Chromebook-laitteita on hankittu 27 kappaletta hankintahinnan ollessa arvioitua edullisempi. Laitteet on otettu hyvin käyttöön. Verkon vahvistaminen on toteutettu kesällä. Enonkosken kunta on liittynyt osaksi Kuntien Tiera -yhteishankintajärjestelmää.

Tavoite 4: Oppilasarvioinnin monipuolistaminen, läpinäkyväksi tekeminen ja entistä vahvempi tasa-arvoisuus

Mittari 1: Otetaan käyttöön sähköinen Qridi-oppilasarviointijärjestelmä siten, että se on käytössä kaikilla oppilailla ja opettajilla.

Arviointi: Qridi on otettu käyttöön elokuussa 2024. Syksyllä n. 75 % oppilaista on käyttänyt Qridiä. Hyödyntäminen alkuopetuksessa ei ole heti ollut mielekäästä.

3100 PERUSKOULUTUS	TA 2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	593 677	667 972	-74 295	112,5	544 013
Kulut	-2 359 243	-2 380 223	20 980	100,9	-2 169 664
Netto	-1 765 566	-1 712 251	-53 314	97	-1 625 651

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	300 Sivistyslautakunta
Vastuualue	3200 Muu koulutus
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3200, 3210

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Muu koulutus luo kunnan asukkaille mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen kansalaisopiston ja musiikkiopiston opinto- ja harrastustoimintaan osallistumisen muodossa.

Linnalan opisto antaa kurssitarjonnallaan monenlaisia mahdollisuuksia eritasoiseen opiskeluun ja harrastamiseen. Tämän lisäksi järjestetään erilaisia projekteja ja hankkeita. Linnala tarjoaa koulutusta ja yleissivistystä, mahdollisuuksia harrastamiseen, kohtaamiseen ja virkistytymiseen. Toiminnallaan se pyrkii myös ehkäisemään yhteiskunnallista syrjäytymistä.

Musiikkiopisto toiminta hankitaan ostopalveluna Savonlinnan musiikki- ja tanssiopistolta. Oppilaspaikkoja on kymmenen. Yksi oppilaspaikka maksaa n. 930 €. Musiikkiopistoa ylläpitää Savonlinnan musiikkiopiston kannatusyhdistys ry. Musiikkiopistossa opiskellaan neljällä eri tasolla. AO = aikuisosasto, MOT= musiikkiopistotaso, PJO= popjazz-osasto ja PT= perustaso.

Strateginen päämäärä: Aktiiviset kuntalaiset

Strateginen tavoite: Kuntalaiset ovat omatoimisia, aktiivisia, liikkuvia ja harrastavia.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Linnalan opisto järjestää monipuolista ja riittävää vapaan sivistystyön opetusta Enonkoskella. Opetustarjonnassa huomioidaan vahvasti kuntalaisten toiveet.

Mittari 1: Opetusta järjestetään vuosittain 520–560 tuntia.

Arviointi: Opetusta on annettu 535,47 tuntia. Käsi- ja taideteollisuus ja kädentaidot 286 t, kuvataide 96 t, liikunta ja urheilu 90,47 t, musiikki 50 t ja tietotekniikka 13 t.

Mittari 2: Toteutuneiden kurssien määrä ja mahdollisesti uusien kurssien määrä (kuntalaisten toiveet).

Arviointi: Kursseja on toteutunut 26 kpl, uusia kursseja ei ole aloitettu.

Tavoite 2: Taiteen perusopetuksen musiikin opetukseen on varattu 10 oppilaspaikkaa ja opiskelijoiden opiskelua tuetaan oppilaspaikkamaksuilla.

Mittari 1: Taiteen perusopetuksen yleiseen tai laajaan oppimäärään osallistuu vähintään 5 opiskelijaa vuosittain.

Arviointi: Savonlinnan musiikki- ja tanssiopistossa opiskellut keväällä kahdeksan oppilasta ja syksyllä opiskelijoita on kuusi.

3200 MUU KOULUTUS	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-29 050	-28 889	-161	99,4	-29 062
Netto	-29 050	-28 889	-161	99,4	-29 062

Toimielin	Sivistyslautakunta
Tulosalue	300 Sivistyslautakunta
Vastuualue	3300 Kirjasto
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3300

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden harrastamiseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Lisäksi edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kunnan kirjasto palvelee sekä asiakaspalveluajoilla ja omatoimiaikoina.

Strateginen päämäärä: Aktiiviset kuntalaiset

Strateginen tavoite: Kuntalaiset ovat omatoimisia, aktiivisia, liikkuvia ja harrastavia

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Kirjaston lainattava materiaali vastaa kuntalaisten toiveita ja kysyntää.

Omatoimikirjaston käyttö on aktiivista.

Mittari 1: Kirjaston käyttäjä- ja lainausmäärät (sisältäen e-materiaalin käytön) suhteessa asukaslukuun pysyvät ennallaan toimintavuoden 2023 tasosta.

Arviointi: Tilastot saadaan toimintavuoden loputtua.

Mittari 2: Omatoimiaikaisen käytön seuranta. Omatoimiajalla kävijöiden määrä pysyy toimintavuoden 2023 tasolla.

Arviointi: Tilastot saadaan toimintavuoden loputtua.

Mittari 3: Lukupiirejä järjestetään 6 vuoden aikana.

Arviointi: Lukupiirejä on ollut yhteensä 9. Lisäksi Koskivenetsialaisten aikana Marja Mustonen ja Erja Eliala sekä Kimmo Jaatila esittelivät kirjojaan kirjastossa.

Strateginen päämäärä: Oppiminen ja koulutus

Strateginen tavoite: Elinikäinen oppiminen, digitaalisia palveluja on tarjolla ja digiosaaminen on vahvaa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Tarjoamme kuntalaisille mahdollisuuden pysyä kiinni digitaidoissa ja hyödyntää kirjastoa oppimisen välineenä.

Mittari 1: Kirjastossa on asiakkaiden käytössä kaksi tietokonetta ja tulostinskanneri, myös omatoimiaikana.

Arviointi: Asiakkaiden aktiivisessa käytössä on kaksi tietokonetta ja tulostinskanneri.

Mittari 2: Kirjaston käytön mahdollisuuksista käydään kertomassa paikkakunnan sidosryhmille.

Arviointi: Kirjaston henkilökunta on käynyt esittelemässä palvelujaan Eläkeliiton, Eläkkeensaajien ja Seurakunnan perhekerhon tilaisuuksissa. Eläkeliiton Koskiäijät kävivät marraskuussa kirjastossa tutustumassa kirjaston käytön mahdollisuuksiin.

Strateginen päämäärä: Tunnettu matkailu- ja luontokohde

Strateginen tavoite: Enonkosken historia ja kulttuuri ovat tunnettuja

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Mikäli Lumme-kirjastojen ja Otavia-liikelaitoksen yhteishanke toteutuu, järjestetään myös Enonkosken kirjastossa luontokuvanäyttely, jossa on esillä paikallisia luontokuvia.

Mittari 1: Järjestetään vähintään yksi luontokuvanäyttely edellyttäen, että hanke toteutuu.

Arviointi: Yhteishanke ei toteutunut, mutta Enonkosken koululaisten oma luontokuvanäyttely järjestettiin.

3300 KIRJASTO	TA2024	TP2024	JÄLJELLÄ	TOT %	TP2023
Tuotot	0	5 310	-5 310	*****	590
Kulut	-139 829	-144 033	4 204	103	-138 543
Netto	-139 829	-138 723	-1 106	99,2	-137 952

Tulosalue	300 Sivistyslautakunta
Vastuualue	3400 Lasten päivähoito
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3400, 3410, 3420

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksessa painotetaan lapsuuden itseisarvoista luonnetta, vaalitaan lapsuutta ja ohjataan lasta ihmisenä kasvamisessa. Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa, jossa lapsen leikillä on keskeinen merkitys. Lähtökohtana toiminnassa ovat palveluhenkisyys ja tiivis yhteistyö lapsen huoltajien kanssa. Säännöllinen yhteistyö huoltajien kanssa on oleellista, jotta perheiden ja henkilöstön yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden.

Varhaiskasvatusta tuodaan esille myönteisellä tavalla järjestämällä toimintaa eri yhteistyötahojen, esim. järjestöjen, seurakunnan, vanhustyön ja perusopetuksen kanssa.

Vastuualueen tehtävänä on järjestää kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja perheiden tarpeiden mukaisesti. Jokaisella perheellä on lain mukaan oikeus valita lapsilleen elämäntilanteeseensa sopiva palvelumuoto. Varhaiskasvatuspalvelu järjestetään Enonkoskella kokonaisuudessaan päiväkotihoidon, yksityisiä toimijoita ei ole. Lisäksi perheellä on mahdollisuus valita lasten kotihoidon tuki ja hoitaa lapset omassa kodissaan.

Kunnallista varhaiskasvatuspalvelua järjestetään tällä hetkellä päiväkotihoidon. Päiväkodissa on kolme ryhmää; Pikku-Uikut, Kuikat ja Koskikarat, joissa tarjotaan varhaiskasvatusta 1–5-vuotiaille sekä esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta esikoululaisille. Päiväkodissa järjestetään tarvittaessa myös vuorohoitoa aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin vanhempien työstä tai opiskelusta johtuvien tarpeiden mukaan. Vuorohoidon tarve on yleisesti ottaen viime vuosina lisääntynyt, mutta tarve vaihtelee jatkuvasti. Tällä hetkellä päiväkodissa olevista lapsista noin 40 % alle 3-vuotiaita, mikä on lisännyt henkilöstön tarvetta. Joitakin varhaiskasvatuspaikkoja myydään vuosittain muille paikkakunnille.

Varhaiskasvatustoimintaa ohjaa seudullinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatustoimintaa suunnitellaan, arvioidaan ja dokumentoidaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Pienryhmätoiminta, jossa toteutuu lapsen yksilöllinen huomioiminen ja kehityksen tukeminen, on keskeinen toimintamuoto. Varhaiskasvatus on kokopäiväpedagogiikkaa, jossa kaikki päivän tilanteet ovat kasvun ja oppimisen kannalta merkityksellisiä ja leikki on keskiössä. Varhaiskasvatussuunnitelman (Vasun) mukaisesti päiväkodissa kiinnitetään huomiota huoltajien ja lasten osallisuuden vahvistamiseen osana varhaiskasvatustoimintaa. Huoltajien osallisuuden vahvistamiseksi tiedonkulkua on parannettu ottamalla käyttöön sähköinen asiointijärjestelmä Daisy. Daisya hyödynnetään yhteydenpidon lisäksi pedagogisessa dokumentoinnissa sekä lasten ja ryhmien varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisessa sähköisesti. Kasvatushenkilöstön pedagogista osaamista kehitetään edelleen täydennyskoulutuksen avulla ja hyödynnetään erityisesti verkkokoulutuksia.

Strateginen päämäärä: Oppiminen ja koulutus

Strateginen tavoite: Avoin, tasa-arvoinen ja laadukas varhaiskasvatus

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Riittävä määrä pätevää henkilöstöä ja varhaiskasvatuspaikkoja päiväkodissa, jotta varhaiskasvatusta pystytään jatkossakin tarjoamaan joustavasti perheiden tarpeet huomioiden, mukaan lukien vuorohoidon tarpeet. Riittävä, koulutettu henkilöstö on laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisen edellytys.

Mittari 1: Riittävä määrä pätevää henkilöstöä suhteessa lapsiin. Tavoitteena on, että lainmukainen henkilöstömitoitutus toteutuisi päiväkodissa myös ryhmäkohtaisesti, ei ainoastaan koko päiväkotia tarkasteltaessa. Suhdeluvun toteutumista seurataan Daisyn avulla päivittäin. Vakinaistetaan yksi varhaiskasvatuksen opettaja ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 1.8.2024 alkaen.

Arviointi: Yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja on vakinaistettu 1.8.2024. Henkilöstö on koulutettua ja sitä on riittävästi. Sijaisia on saatu. Elokuun lopussa 2024 kasvatushenkilöstöstä 11/13 oli kelpoisuus tehtäväänsä. Varhaiskasvatuspaikkoja on ollut riittävästi ja paikan on saanut lapselle nopeasti. Varhaiskasvatuksen opettajaa ei ole vakinaistettu, koska keväällä 2024 suoritettua haussa ei saatu yhtään kelpoisuusehdot täyttävää varhaiskasvatuksen opettajaa.

Mittari 2: Velvoite laatia varhaiskasvatukseen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma astui voimaan 1.6.2023. Päiväkodin henkilöstö laatii oman yksikkökohtaisen suunnitelmansa päiväkodin johtajan johdolla toimintakauden 2023–2024 aikana ja suunnitelma valmistuu keväällä 2024.

Arviointi: Toiminnallista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa työstettiin kaudella 23–24. Koko henkilöstö osallistui nykytilan kartoitukseen ja varsinaisen suunnitelman laatii yksi varhaiskasvatuksen opettajista osana kasvatustieteiden kandidaatin tutkielmaansa. Suunnitelma valmistuu syyskuun alussa. Suunnitelma hyväksyttiin lokakuussa 2025 sivistyslautakunnassa ja otettiin samalla käyttöön päiväkodissa.

Mittari 3: Varhaiskasvatuksen laatua arvioidaan keväisin mm. varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin tuottaman kyselyn avulla. Laatua arvioidaan vuosittain eri näkökulmista. Keväällä 2024 laadunarvioinnin painopisteinä ovat vertaisvuorovaikutus, yhteisöllisyys ja ryhmän ilmapiiri.

Arviointi: Varhaiskasvatuksen laatua arvioitiin 24.5.24 toteutetun Valssi-kyselyn avulla, johon vastasi 10 kasvatushenkilöstöön kuuluvaa. Kyselyn avulla kartoitettiin varhaiskasvatuksen laatua Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) laatuindikaattoreiden perusteella. Kyselyn tuloksia käytiin läpi henkilöstön palaverissa 30.5.24. Parhaiten arvioitiin toteutuneen seuraavat laatukriteerit:

- "Vahvistamme ryhmässämme toisten hyväksymiseen ja auttamiseen kannustavaa ilmapiiriä."
 - "Annamme lapsille myönteistä palautetta ristiriitojen onnistuneesta ratkaisusta ja näytämme oman esimerkin ja toiminnan kautta lapsille, kuinka muita voi auttaa, kannustaa ja tukea."
 - "Iloitsemme yhdessä lasten onnistumisista ja oppimiskokemuksista."
 - "Tuomme näkyväksi sen, että kiusaaminen ei ole hyväksyttyä ja puutumme kaikenlaiseen kiusaamiseen välittömästi."
 - "Ryhmämme kiusaamattomuuteen liittyvät säännöt koskevat kaikkia lapsia tasapuolisesti."
- Heikoimmin toteutui kriteeri: "Ryhmän lasten erilaiset kielelliset taustat nähdään rikkautena ja niitä hyödynnetään ryhmän yhteisöllisyyden rakentamisessa."

Kaiken kaikkiaan 50 laatukriteeristä yli puolet olivat sellaisia, jotka koko henkilöstön mukaan toteutuivat hyvin tai erittäin hyvin.

Strateginen tavoite: Elinikäinen oppiminen

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssi on käytössä. Valssin avulla arvioidaan henkilöstön suunnitelmallista ja tavoitteellista ammatillisen osaamisen kehittämistä varhaiskasvatuksessa.

Tavoite 2: Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen, joka on suunnitelmallista ja laadukasta.

Mittari 1: Henkilöstölle toteutetaan vuosittain täydennyskoulutuskysely käyttäen Valssia. Kyselyn avulla selvitetään, mitkä ovat henkilöstön osaamisen kehittämistarpeet ja onko varhaiskasvatuksen

henkilöstön täydennyskoulutus ja muu ammatillisen osaamisen kehittäminen ollut todennettuihin kehittämistarpeisiin perustuvaa.

Arviointi: Täydennyskoulutuskysely toteutetaan henkilöstölle syksyllä 2024.

Täydennyskoulutuskysely toteutettiin joulukuussa 2024, mutta liian vähäisen vastausmäärän vuoksi sen tuloksia ei voitu hyödyntää. Täydennyskoulutuskysely toteutetaan uudestaan keväällä 2025.

Mittari 2: Täydennyskoulutukseen kannustetaan ja siihen luodaan mahdollisuuksia. Toteutetaan kunnan koulutussuunnitelman mukaisesti kaksi koulutuspäivää/työntekijä/ kalenterivuosi.

Arviointi:

Täydennyskoulutukseen osallistumiseen on kannustettu ja koulutuksista tiedotetaan henkilöstöä säännöllisesti. Lähikoulutuksiin on päässyt osallistumaan alkuvuoden aikana 5

kasvatushenkilöstöstä sekä loppuvuonna vielä kolme. Vuonna 2024 panostettiin ensiapu- ja lääkehoitokouluttautumiseen ja näitä koulutuksia on tarkoitus jatkaa vielä vuonna 2025.

Ensiapukurssin kävi vakituisesta henkilöstöstä kuusi ja lääkehoitokoulutuksen yksi. Lisäksi suurin osa on osallistunut etänä järjestettäviin lyhyempiin koulutuksiin. Enonkoski on mukana seudullisessa täydennyskoulutusyhteistyössä, minkä avulla mahdollistetaan täydennyskoulutuksiin osallistuminen yhä useammalle. Näistä koulutuksista ensimmäiset järjestettiin syksyllä 2024 ja päiväkodilta koulutukseen osallistui jo loppuvuonna puolet henkilöstöstä. Henkilöstöä on kannustettu osallistumaan myös Eduhousen tarjoamiin koulutuksiin ja näiden verkkokoulutusten kautta mahdollistuu henkilöstöä kiinnostava ja tarpeita vastaava täydennyskouluttautuminen.

3400 LASTEN PÄIVÄHOITO

	TA 2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	80 700	102 673	-21 973	127,2	128 484
Kulut	-758 770	-762 251	3481	100,5	-727 631
Netto	-678 070	-659 577	-18 493	97,3	-599 147

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	350 Vapaa-aikalautakunta
Vastuualue	
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3500, 3600, 3700, 3800

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on luoda edellytykset ja tarjota mahdollisuudet kuntalaisten monipuoliselle vapaa-ajan vietolle sekä terveelle ja hallitulle elämälle. Vapaa-aikalautakunnan vastuualueeseen kuuluu vapaa-aikatoimenhallinto, kulttuuritoimi, liikuntatoimi ja nuorisotoimi.

Kulttuuritoimintalain mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää monipuolista ja kaikki ikäryhmiä tavoittavaa kulttuuritoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Liikuntalain mukaan kunnan tehtäviin kuuluu luoda liikunnan harrastamiselle yleiset edellytykset kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä. Kunnan tulee järjestää liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Tehtävänä on luoda laadukkailla ja monipuolisilla liikuntapalveluilla edellytyksiä kuntalaisten omaehtoiselle harrastustoiminnalle, jota kautta voidaan edistää kuntalaisten kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia.

Nuorisolain mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioiden luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja.

Strateginen päämäärä: Aktiiviset kuntalaiset. Enonkoski näkyy ja kuuluu.

Strateginen tavoite: Kuntalaiset ovat omatoimisia, aktiivisia, liikkuvia ja harrastavia. Luovuudelle on tilaa. Elinvoimaiset ja aktiiviset yhdistykset ja järjestöt. Kunta on saavutettavissa kaikille.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kuntalaiset osallistuvat yhdistysten kautta ja itsekin aloitteellisesti erilaisten tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen sekä kunnan palvelujen ja toiminnan kehittämiseen.

Tavoite 1: Monipuolinen liikuntatoimen tarjonta kaikenikäisille.

Mittari 1: Liikuntatoimen ohjatut ryhmät, omaehtoinen liikunta (kuntosalikortit, tuetut uimahallikäynnit), aktiivinen ulkoliikuntapaikkojen käyttäminen. Seurataan mahdollisuuksien mukaan kävijämääriä.

Mittari 2: Yhdistyksille jaetut liikuntatoimen tukemiseen tarkoitetut taloudelliset tuet/vuosi. Tavoitteena jakaa vähintään 90 % määrärahasta.

Arviointi: Mittarin 1 osalta voidaan todeta, että ohjatut ryhmät toimivat aktiivisesti ja liikuntapaikkoja käytetään aktiivisesti. Kuntosalin maksuttomuus on tuonut positiivista näkyvyyttä kunnalle. Uimahallikäynnejä varsinkin alkuvuodesta on ollut tasaisesti, kesän aikana luonnollisesti on hiljaista, mutta syksyllä käynnit ovat jälleen aktivoituneet. Mittarin 2 osalta tulee todeta, että tavoite ei täyttynyt ja avustusten määrää arvioitiin uudelleen vuoden 2025 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Tavoite 2: Monipuolinen nuorisotoiminta suhteessa käytettäviin resursseihin.

Mittari 1: Nuoret käyvät nuoristilassa aktiivisesti. Mukaan tulee uusia nuoria. Tavoitteena 15 nuorta/ilta.

Mittari 2: Kunta on mukana vähintään yhdessä kansainvälisessä EU-rahoitteisessa hankkeessa.

Mittari 3: Nuorisoneuvostolle laaditaan toimintasääntö.

Arviointi: Kaikki mittarit toteutuneet. Nuorisotilalla kävijöitä keskimäärin 15 nuorta tai sen yli, kv-nuorisotyötä tehdään yhteistyössä Puumalan kunnan kanssa ja nuorisovaltuustolle (aik. nuorisoneuvosto) on kunnanhallitus hyväksynyt toimintasäännön.

Tavoite 3: Monipuolinen kulttuuritarjonta ja rikas tapahtumatarjonta.

Mittari 1: Kunta markkinoi aktiivisesti omia sekä yhdistysten ja järjestöjen kanssa yhteistyössä järjestettyjä tapahtumia, joihin osallistuu runsaslukuisesti niin enonkoskelaisia kuin lähikuntien asukkaita tai matkailijoita.

Mittari 2: Yhdistyksille jaetut taloudelliset tuet euroa/vuosi. Tavoitteena jakaa vähintään 90 % määrärahasta.

Arviointi: Mittarin 1 osalta voidaan todeta, että tapahtumia on järjestetty, niitä on markkinoitu niin yhdistysten kuin kunnan toimesta ja monet tapahtumat ovat keränneet runsaslukuisen osanottajamäärän enonkoskelaisista ja lähikunnista. Mittarin 2 osalta tulee todeta, että tavoite ei täytynyt ja avustusten määrää arvioitiin uudelleen vuoden 2025 talousarvion laadinnan yhteydessä.

VAPAA-

AIKALAUTAKUNTA

YHTEENSÄ

	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	12 000	40 590	-28 590	338,2	41 031
Kulut	-378 365	-391 649	13 284	103,5	-359 419
Netto	-366 365	-351 059	-15 306	95,8	-318 388

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	350 Vapaa-aikalautakunta
Vastuualue	3500 Vapaa-aikatoimen hallinto
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Vapaa-aikatoimen hallinto vastaa toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta, vapaa-aikatoimen henkilöstö-, talous- ja muista hallintotehtävistä sekä tiedotuksesta. Vapaa-aikalautakunta järjestää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palveluja.

Strateginen päämäärä: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski.

Strateginen tavoite: Kunnan palvelurakennetta uudistetaan toimintaympäristön muuttuessa.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kunnan vapaa-ajan toimen henkilöstöä on riittävästi ja saadaan pidettyä ja/tai palkattua päteviä työntekijöitä.

Mittari 1: Riittävä määrä työntekijöitä tai työntekijöiden työpanosta käytettävissä vapaa-aikatoimen palvelujen toteuttamiseen. Vapaa-aikatoimen hallinnon työnkuvat on laadittu kirjallisena.

Arviointi: Vapaa-aikatoimen hallinnossa työskentelee rehtori-sivistystoimenjohtaja sekä toimistos sihteeri 20 % työpanoksella. Työnkuvat ovat kirjalliset.

3500 HALLINTO	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	0	0	0	0	2
Kulut	-17 061	-23 343	6 282	136,8	-17 635
Netto	-17 061	-23 343	6 282	136,8	-17 633

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	350 Vapaa-aikalautakunta
Vastuualue	3600 Kulttuuritoimi
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnan kulttuuritoimi edistää, tukee ja tarvittaessa järjestää paikallista kulttuuritoimintaa. Kulttuuritoiminnan ensisijaisena tehtävänä on toimintaedellytysten luominen monipuoliselle ja innovoivalle kulttuuritoiminnalle.

Strateginen päämäärä: Aktiiviset kuntalaiset.

Strateginen tavoite: Kunta jatkaa ja kehittää yhteistyötä erilaisten tapahtumien järjestämisessä kolmannen sektorin kanssa. Yhdistysten toimintaa tuetaan taloudellisesti. Kuntalaiset osallistuvat kunnan palvelujen/toiminnan kehittämiseen.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Yhdistyksille jaetaan taloudellista tukea tai tarjotaan kunnan tiloja käyttöön erilaisten tapahtumien järjestämiseksi. Kunta toimii aktiivisena yhteistyökumppanina tapahtumien järjestämisessä ja mahdollistamisessa.

Mittari 1: Yhdistyksille varatuista avustusrahoista (perustoimintatuki ja toimintatuki) on jaettu vähintään 90 %.

Mittari 2: Valmistellaan vapaa-aikatoimenavustuksien avustussäännöt yhtenäisiksi kunnan yhteisöavustuksiin nähden. Tällöin avustusten hakeminen ja myöntäminen mahdollistuu läpi vuoden. Uudet avustussäännöt otetaan käyttöön viimeistään vuoden 2025 alusta alkaen.

Arviointi: Mittarin 1 osalta tulee todeta, että tavoite ei täytynyt ja avustusten määrää arvioitiin uudelleen vuoden 2025 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Mittarin 2 osalta tulee todeta, että avustussääntöjä ei ole laadittu, koska asiaa ei ole mielekästä valmistella erillään hallintosäännön päivittämisestä. Vireillä on kehittää kulttuuritoimen ja elinvoiman entistä tiiviimpää yhteistyötä tai jopa yhdistämistä.

3600 KULTTUURITOIMI	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-10 859	-5 581	-5 278	51,4	-7 851
Netto	-10 859	-5 581	-5 278	51,4	-7 851

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	350 Vapaa-aikalautakunta
Vastuualue	3700 Liikuntatoimi
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Liikuntatoimen tarkoituksena on toimintaedellytysten luominen monipuolista liikuntaharrastustoimintaa varten sekä terveiden elämäntapojen edistäminen. Kohderyhmänä on koko Enonkosken kunnan väestö. Palvelut järjestetään käytettävissä olevien resurssien puitteissa usein maksuttomana. Liikuntapalvelujen muut keskeiset tehtäväalueet ovat urheiluseurojen tukeminen sekä liikuntatalon ja muiden liikuntapaikkojen asianmukainen ylläpito.

Strateginen päämäärä: Aktiiviset kuntalaiset.

Strateginen tavoite: Kuntalaiset ovat omatoimisia, aktiivisia, liikkuvia ja harrastavia.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Liikuntatoimi järjestää tai mahdollistaa yhteistyökumppanina monipuolisesti erilaisia liikuntaryhmiä ja muuta ohjattua toimintaa lapsille ja nuorille, työikäisille ja senioreille.

Mittari 1: Lapsille ja nuorille vähintään kolme liikuntaryhmää, työikäisille vähintään kuusi liikuntaryhmää ja senioreille vähintään kahdeksan liikuntaryhmää.

Mittari 2: Lapsille ja nuorille, työikäisille ja senioreille järjestetään erilaisia lajikokeiluja vähintään kerran vuodessa kullekin ikäryhmälle.

Mittari 3: Ulkoliikuntapaikkojen kunnosta pidetään hyvää huolta ja kuntalaisilta saatu palaute on pääosin positiivista. Kirjataan saatua palautetta ylös ja tehdään korjaavia toimenpiteitä.

Arviointi: Kaikki mittarit ovat toteutuneet.

3700 LIIKUNTATOIMI	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	12 000	28 225	-16 225	235,2	24 959
Kulut	-276 863	-284 722	7 859	102,8	-263 279
Netto	-264 863	-256 498	-8 365	96,8	-238 321

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	350 Vapaa-aikalautakunta
Vastuualue	3800 Nuorisotoimi
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnan nuorisotoimen ensisijaisia tavoitteita ovat edellytysten luominen kunnassa toteutettavalle nuorisotoiminnalle ja nuorisotoiminnan tukeminen. Nuorisotoimen kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat.

Strateginen päämäärä: Aktiiviset kuntalaiset.

Strateginen tavoite: Kuntalaiset ovat omatoimisia, aktiivisia, liikkuvia ja harrastavia. Kunta on saavutettavissa kaikille.

Hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari:

Tavoite 1: Nuoret osallistuvat nuorisotoimen järjestämiin tapahtumiin ja nuorisoihtoihin.

Mittari 1: Vuosittain järjestetään vähintään neljä nuorille suunnattua tapahtumaa tai retkeä.

Mittari 2: Nuorisotilan kävijämäärä on keskimäärin 15 nuorta/ilta.

Arviointi: Kaikki mittarit ovat toteutuneet. Nuorten retket ovat olleet suosittuja, mutta kaikki nuoret ovat mahtuneet retkille. Retkien ohjelmaa on kehitetty nuorilta saadun palautteen perusteella.

Tavoite 2: Nuorisoneuvoston toiminta on aktiivista.

Mittari 1: Nuorisoneuvosto kokoontuu vähintään 6 kertaa vuoden aikana suunnitellen ja ideoiden nuorille kohdennettua toimintaa ja tapahtumia.

Mittari 2: Nuorisoneuvostolle laaditaan toimintasääntö ja nuorisoneuvoston vastuutehtävät hoidetaan nuorten toimesta.

Arviointi: Kaikki mittarit ovat toteutuneet. Nuorisoneuvosto/valtuusto on kokoontunut kuusi kertaa ja sille on laadittu toimintasääntö. Nuoret hoitavat vastuutehtäviä.

Tavoite 3: Etsivä nuorisotyö antaa mahdollisuuden turvalliseen aikuiskontaktiin ja ohjaa asiakkaana olevia nuoria oikeiden palvelujen ääreen.

Mittari 1: Tiedotetaan etsivästä nuorisotyöstä kohdennetusti kaksi kertaa vuodessa.

Arviointi: Etsivästä nuorisotyöstä on tiedotettu somen ja oppituntivierailujen kautta.

3800 NUORISOTOIMI	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
Tuotot	0	12 365	-12 365	*****	16 071
Kulut	-73 582	-78 003	4 421	106	-70 654
Netto	-73 582	-65 637	-7 945	89,2	-54 583

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Ris-kin suu-ruus 1–3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumis-aikataulu
Toiminnallinen Henkilöstöriski, yksintyöskentely	Tapaturman uhka, väkivallan uhka	1	Sovittava käytännöt avun saamiseksi	Hoidettu	
Toiminnallinen Tiedonkulkuriski	Tahattomat inhimilliset virheet ja erehdykset	1	Säännöllinen keskustelu/ohjeistaminen henkilöstön kanssa	Hoidettu	
Vahinko Laitteiston rikkoutuminen	Ei voida tuottaa joitakin palveluista	1	Varalaitteiston hankinta	Vaihtoehdot tiedossa	

Riskin suuruus:

1 = vähäinen riski

2 = kohtalainen riski

3 = merkittävä riski

9.3 Tekninen toimi

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	4000 Tekninen toimi
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Tulosalueen kustannuspaikat ovat 4800 Teknisen toimen hallinto, 4801 Ympäristöhallinto ja 4802 Rakennusvalvonta.

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Teknisen sektorin eri tulosyksiköiden toiminnan yhteensovittaminen hoitamalla hallintoa keskitetysti. Rakennusvalvonnan palvelujen tuottaminen MRL:n ja MRA:n sekä RakMk:n mukaisesti, sekä ympäristönsuojeluun, valvontaan ja ohjeistukseen liittyvät tehtävät.

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ: Enonkoski näkyy ja kuuluu

STRATEGINEN TAVOITE: Myönteinen kuntakuva

Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Tyytyväiset asiakkaat.

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ: Oppiminen ja koulutus

STRATEGINEN TAVOITE: Elinikäinen oppiminen

Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Teknisen toimen henkilöstö on ammattitaitoista, osaavaa ja voi hyvin työssään. Henkilöstö osallistuu ammatilliseen täydennyskoulutukseen vähintään 1 pv/työntekijä/vuosi, työhyvinvointikyselyn tulokset pysyvät samana tai paranevat. Työhyvinvointikyselyissä tulokset ovat pysyneet ennallaan.

Arviointi: Koulutuksia on käyty tarpeen mukaan, mm. rakennusvalvontaan ja tuleviin lakimuutoksiin liittyen. hallinnon ja henkilöstön koulutukset on kartoitettu ja tarvittavat työturvallisuus/EA/Tulityö koulutukset on uusittu.

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski

STRATEGINEN TAVOITE: Kuntatalous on tasapainossa

Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Tekninen toimi pysyy talousarvioissaan, mittarina talouden toteuma.

	TA 2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
4000 TEKINEN TOIMI					
Tuotot	13 750	14 127	-377	102,7	22 216
Kulut	-215 364	-178 101	-37 263	82,7	-198 106
Netto	-201 614	-163 974	-37 640	81,3	-175 890

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	4100 Yleiset alueet
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Tulosalueen kustannuspaikat ovat 4100 Liikenneväylät, 4102 Jätehuolto, 4104 Muut yleiset alueet, 4106 Norppa-vesiretkeilyreitti ja 4114 Ulkoilu- ja liikuntapaikat, jonka loppumaksajana on liikuntatoimi.

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kuntakeskuksen liikennealueiden ja liikuntapaikkojen ylläpitäminen, hoito ja kehittäminen. Turvallisuusnäkökohtien huomioiminen ja positiivisen kuntakuvan luominen ympäristön hoidolla. Jätehuollon ja kierrätyspisteiden kehittäminen ajan tarpeiden mukaisesti. Yksityistieavustuksen myöntämisellä pyritään helpottamaan tasapuolisesti haja-asutusalueella asuvien kuntalaisten tienpidon taloudellista raskautta.

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ: Tunnettu matkailu- ja luontokohde

STRATEGINEN TAVOITE: Turvallinen, rauhallinen ja viihtyisä elinympäristö

Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Asiakaspalaute. Kunnan yleiset alueet pidetään siinä kunnossa, että kuntalaiset ja täällä vierailevat tuntevat olonsa viihtyisäksi ja turvallisiksi. Mittarina myönteisiä asiakaspalautteita 3 kpl/vuosi ja reklamaatioita alle 5 kpl/vuosi.

Arviointi: Palautteita tai reklamaatioita ei ole tullut. Kuntalaiskyselyssä saatu erittäin positiivista palautetta yleisten alueiden siisteydestä, ja hyvistä liikuntapaikoista.

	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP 2023
4100 YLEISET ALUEET					
Tuotot	82 326	67 447	14 879	81,9	57 540
Kulut	-312 053	-285 602	-26 451	91,5	-274 794
Netto	-229 727	-218 155	-11 572	95	-217 254

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	4200 Kiinteistöt
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Tulosalueen kustannuspaikat ovat 4220 Toimitila, 4240 Sosiaalitoimen rakennukset, 4280 Asuinrakennukset, 4320 Vuokratut tuotantotilat ja 4340 Tuottamattomat ja vajaakäyttöiset tilat

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Ylläpitää olemassa olevaa rakennuskantaa sillä tasolla, että käyttäjillä on edellytykset kiinteistössä tarkoitettuun toimintaan ja poistaa korjausvelkaa. Pitää kiinteistöjen käyttöaste mahdollisimman korkealla tasolla.

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski

STRATEGINEN TAVOITE: Kuntatalous on tasapainossa

Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Talouden raportointi. Kunnan kiinteistöt pidetään siinä kunnossa, että kuntalaiset ja täällä vierailevat tuntevat olonsa viihtyisäksi ja turvalliseksi. Mittarina myönteisiä asiakaspalautteita 3 kpl/vuosi ja reklamaatioita alle 5 kpl/vuosi.

Arviointi: Palautteita tai reklamaatioita ei ole tullut.

Haasteita tuottaa kiinteistöjen vajaa käyttö sekä pitkäntähtäimen korjaus-/investointisuunnitelmien puuttuminen sekä epävarmuus varsinkin sosiaalitoimen kiinteistöjen käytön jatkumisesta.

	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
4200 KIIENTEISTÖT					
Tuotot	1 509 910	1 479 541	30 369	98	1 435 393
Kulut	-1 244 145	-1 112 726	-131 419	89,4	-1 135 269
Netto	265 765	366 815	-101 050	138	300 124

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	4400 Kaukolämpölaitos
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Tulosalueen kustannuspaikkoja ovat 4400 Kaukolämpölaitos ja 4410 Kaukolämpölinjat

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Lämmön häiriötön jakelu asiakkaille biopolttoaineella alihankintaa hyväksi käyttäen.

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski

STRATEGINEN TAVOITE: Kunta on vahva yhteistyökumppani yrittäjille

Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kunnan ja kaukolämpöä tuottavan yrityksen Pro Pelletin yhteistyötapaamiset toteutuvat vähintään kerran vuodessa eikä lämmöntuotannossa esiinny häiriöitä.

Arviointi: Lämmöntuotannossa on ollut lyhyitä katkoksia johtuen hakkeen laadusta. Haketoimittajan kanssa on etsitty varastointipaikkaa hakkeen laadun parantamiseksi, mutta kunnollista ”laania” ei ole löytynyt. Varsinaisia yhteistyötapaamisia ei ole järjestetty, mutta yhteyttä on pidetty puhelimitse ja esim. palotarkastuksen yhteydessä läsnäolo tapaamisena.

	TA 2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
4400 KAUKOLÄMPÖLAITOS					
Tuotot	288 300	318 761	-30 461	110,6	265 541
Kulut	-287 008	-308 002	20 994	107,3	-273 585
Netto	1 292	10 759	-9 467	832,8	-8 045

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	5000 Vesi- ja viemärlaitos
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Tulosalueen kustannuspaikkoja ovat 5500 Pohjavedenottamot, 5520 Vesisäiliöt, 5525 Vesilinjat, 5535 Viemäriinjat, 5540 Jätevedenpumppaamot ja 5550 Jätevedenpuhdistamo

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Vesi- ja viemärlaitoksen vastuulla on talousveden luotettava jakelu asiakkaille ja jätevesien puhdistaminen mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Laitosten ohjauksessa käytetään ajanmukaista tekniikkaa.

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ: Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski

STRATEGINEN TAVOITE: Kunnan palvelurakennetta uudistetaan toimintaympäristön muuttuessa

Hallinto/Yksikkökohtainen tavoite ja mittari: Kohteiden automatisointi ja digitaaliset mahdollisuudet. Kunnan ja vesi- ja viemärlaitoksen häiriötön toiminta. Vuoden aikana valmistellaan automatisoinnin ja digitaalisten ratkaisujen uusintaa.

Arviointi: Kohteiden automatisointia on päivitetty tarpeiden mukaisesti. Isompia vedenjakelun häiriöitä ei ole ollut, ja veden laatu on täyttänyt talousvedelle asetetut laatuvaatimukset. Jäteveden puhdistustaso on ympäristöluvan mukainen.

	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
5000 VESI JA VIEMÄRILAITOS					
Tuotot	137 000	169 930	-32 930	124	138 932
Kulut	-143 610	-160 010	16 400	111,4	-149 729
Netto	-6 610	9 920	-165 30	-150,1	-10 796

	TA2024	TP2024	Jäljellä	TOT %	TP2023
RAPORTTI YHTEENSÄ					
Tuotot	2 031 286	2 049 806	-18 520	100,9	1 919 622
Kulut	-2 202 180	-2 044 440	-157 740	92,8	-2 031 483
Netto	-170 894	5 366	-176 260	-3,1	-111 861

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaikataulu
Veden pilaantuminen	Uusi vedenottamo	2. to, ta, va	Varaveden toimitusjärjestelmä Toinen vedenottamo Varaveden kuljetus	Sopimus Vesilinja rakennettu Vedenottamorakennus valmistui keväällä -19	On Varavedenottamo käyttöönotto vuoden -25 aikana. Vesituloksien seurannan jälkeen. Varaveden kuljetuksesta sovittu kuljetusliikkeen kanssa.
Lämmön toimitus keskeytyy	Koskenhelmi ja vanhusten talot ilman lämpöä	2. to, ta, va	Varavoimakoneet sähköllä peruslämpöä ja valoa	Hankittu Sähkön syöttö suoraa ulkoa	On 2022
Sähkön katkeaminen yli 12 h	Talvella putkien jäätymiset, kylmyys	1. to, ta, va	Varavoimakoneet kunta Tulisijat yksityisillä kiinteistöillä	Hankittu On suositus okt, uudemmat pakollinen	On osin
Tietoliikennehäiriö / tuhoutuminen	Ei varmuuskopioita, jatkuvuuden varmistus	2. to, ta, va	Varmuuskopiointi, arkistot kuntoon, sähköinen arkistointi aloitus	Osittain hoidettu Aloitettu	Jatkuvaa
Henkilöstöriski	Käytännön töiden hoituminen	2. to, st, va	Sovittava käytännöt "varallaolohenkilö" Sopimus naapurikunnan kanssa	Ei hoidettu, pakko hoitaa omana työnä Loma-aikainen sopimus	Osin puutteellinen toimistohenkilöstön osalta ei voimassa
Kriisit ja poikkeus-tilanteet		2	Varautumiskoulutukset	Käyty, täydennetään	Jatkuvaa
Kiinteistöjen ylläpito	Kiinteistön tuhoutuminen	1	Pätevä henkilöstö. Pitkän tähtäimen suunnitelmat. Kiinteistöjen huoltokirjat	Henkilöstö pätevää. PTS ja huoltokirjat tehtävät	Jatkuvaa

10. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

910 ENONKOSKI TULOSLASKELMAOSAN
TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2024

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2024	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	1 569 385	0	1 569 385	1 545 341	-24 044	-1,53%	98,47%
MAKSUTUOTOT	109 650	0	109 650	104 340	-5 310	-4,84%	95,16%
TUET JA AVUSTUKSET	63 600	0	63 600	149 857	86 257	135,62%	235,62%
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 182 328	0	1 182 328	1 214 228	31 900	2,7%	102,7%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 924 963	0	2 924 963	3 013 767	88 804	3,04%	103,04%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	25 000	0	25 000	26 985	1 985	7,94%	107,94%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	25 000	0	25 000	26 985	1 985	7,94%	107,94%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-3 162 310	0	-3 162 310	-2 991 526	170 784	5,4%	94,6%
PALKAT JA PALKKIOT	-2 573 145	0	-2 573 145	-2 449 486	123 659	4,81%	95,19%
HENKILÖSIVUKULUT	-589 165	0	-589 165	-542 040	47 125	8,0%	92,0%
ELÄKEKULUT	-520 534	0	-520 534	-501 758	18 776	3,61%	96,39%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-68 631	0	-68 631	-40 282	28 349	41,31%	58,69%
PALVELUJEN OSTOT	-2 196 698	0	-2 196 698	-2 093 982	102 715	4,68%	95,32%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 022 698	0	-1 022 698	-964 755	57 943	5,67%	94,33%
AVUSTUKSET	-297 100	0	-297 100	-257 918	39 182	13,19%	86,81%
MUUT TOIMINTAKULUT	-817 575	0	-817 575	-735 296	82 279	10,06%	89,94%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 496 381	0	-7 496 381	-7 043 478	452 903	6,04%	93,96%
TOIMINTAKATE	-4 546 418	0	-4 546 418	-4 002 726	543 691	11,96%	88,04%
VEROTULOT	2 759 000	0	2 759 000	2 950 371	191 371	6,94%	106,94%
VALTIONOSUUDET	1 922 320	0	1 922 320	1 907 452	-14 868	-0,77%	99,23%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	17 000	0	17 000	126 246	109 246	642,62%	742,62%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	125 500	0	125 500	225 532	100 032	79,71%	179,71%
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	0	-68 442	-68 442		
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	142 500	0	142 500	283 336	140 836	98,83%	198,83%
VUOSIKATE	277 402	0	277 402	1 138 432	861 030	310,39%	410,39%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-634 358	0	-634 358	-649 823	-15 465	-2,44%	102,44%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-634 358	0	-634 358	-649 823	-15 465	-2,44%	102,44%
TILIKAUDEN TULOS	-356 956	0	-356 956	488 609	845 565	236,88%	-136,88%
RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	-1 010	-1 010		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-356 956	0	-356 956	487 599	844 555	236,6%	-136,6%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0	0	0	0	0		
KUSTANNUSLASKENNALLISET TULOT	0	0	0	0	0		

11. Rahoituslaskelma toteutumisvertailu

910 ENONKOSKI

RAHOITUSLASKELMA - TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2024

	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
VUOSIKATE	277 402	0	277 402	1 138 432	861 030	310,39%	410,39%
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0	0	0	-6 502	-6 502		
	277 402	0	277 402	1 131 930	854 528	308,05%	408,05%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
INVESTOINTIMENOT	-766 500	0	-766 500	-442 393	324 107	42,28%	57,72%
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	0	0	0	48 833	48 833		
	-766 500	0	-766 500	-393 560	372 940	48,65%	51,35%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-489 098	0	-489 098	738 370	1 227 468	250,97%	-150,97%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET							
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0	-90 000	-90 000	-92 361	-2 361	-2,62%	102,62%
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0	0	0	74 154	74 154		
	0	-90 000	-90 000	-18 207	71 793	79,77%	20,23%
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET							
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0	0	0	-76 302	-76 302		
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	-97 444	-97 444		
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	194 983	194 983		
	0	0	0	21 237	21 237		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	-90 000	-90 000	3 030	93 030	103,37%	-3,37%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-489 098	-90 000	-579 098	741 401	1 320 498	228,03%	-128,03%
RAHAVARAT 31. 12. 6 761 159							
	1. 1. 6 019 759			741 401			

12. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta

		Sitovuus	Talousarvio	TA	TA muut. Jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA			2024	muutokset		€	
Tarkastuslautakunta							
Tarkastustoimi	toimintakate	N	-20 339	0	-20 339	-16 014	4 325
Kunnanhallitus							
Yleishallinto	toimintakate	N	-735 473	0	-735 473	-629 179	106 294
Ympäristöterveydenhuolto	toimintakate	N	-75 000	0	-75 000	-91 730	-16 730
Maankäytön hallinta	toimintakate	N	-14 222	0	-14 222	46 577	60 799
Työllisyyden hoito	toimintakate	N	-365 538	0	-365 538	-283 554	81 984
Terveystoimi	toimintakate	N	0	0	0	0	0
Sosiaalitoimen ostopalvelut	toimintakate	N	0	0	0	0	0
	toimintakate	N	-1 190 233	0	-1 190 233	-957 886	232 347
Sivistyslautakunta							
Sivistystoimen hallinto	toimintakate	N	-133 018	0	-133 018	-105 549	27 469
Peruskoulutus	toimintakate	N	-1 445 764	0	-1 445 764	-1 394 223	51 541
Muu koulutus	toimintakate	N	-29 050	0	-29 050	-28 889	161
Kirjasto	toimintakate	N	-101 393	0	-101 393	-106 226	-4 833
Lasten päivähoito	toimintakate	N	-564 881	0	-564 881	-550 112	14 769
	toimintakate	N	-2 274 106	0	-2 274 106	-2 185 000	89 106
Vapaa-aikalautakunta							
Vapaa-aikatoimen hallinto	toimintakate	N	-16 453	0	-16 453	-22 939	-6 486
Kulttuuritoimi	toimintakate	N	-10 859	0	-10 859	-5 581	5 278
Liikuntatoimi	toimintakate	N	-86 348	0	-86 348	-81 412	4 936
Nuorisotoimi	toimintakate	N	-63 189	0	-63 189	-56 744	6 445
	toimintakate	N	-176 849	0	-176 849	-166 676	10 173
Tekninen lautakunta							
Teknisen toimen hallinto	toimintakate	N	-194 407	0	-194 407	-159 370	35 037
Yleiset alueet	toimintakate	N	-181 873	0	-181 873	-159 390	22 483
Kiinteistöt	toimintakate	N	-368 033	0	-368 033	-230 064	137 969
Palo- ja pelastustoimi	toimintakate	N	0		0	0	0
Kaukolämpölaitos	toimintakate	N	-139 908	0	-139 908	-154 203	-14 295
Vesi- ja viemärlaitos	toimintakate	N	-670	0	-670	25 877	26 547
	toimintakate	N	-884 891	0	-884 891	-677 150	207 741
KÄYTTÖTALOUS YHT.	toimintakate	N	-4 546 418	0	-4 546 418	-4 002 726	543 692
TULOSLASKELMAOSA							
Verotulot	B	2 759 000		2 759 000	2 950 371	191 371	
Valtionosuudet	B	1 922 320		1 922 320	1 907 452	-14 868	
Korkotulot	B	17 000		17 000	126 246	109 246	
Muut rahoitustuotot	B	125 500		125 500	225 532	100 032	
Korkomenot	B	0		0	0	0	
Muut rahoituskulut	B	0		0	-68 442	-68 442	
Satunnaiset tuotot	B				0	0	
Satunnaiset kulut	B				0	0	
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ		4 823 820	0	4 823 820	5 141 158	317 338	

INVESTOINTIOSA**Maa- ja vesialueet**

Kiinteä omaisuus/maa- ja vesialueet	N	0	-12 500	-12 500	-1 500	11 000
-------------------------------------	---	---	---------	---------	--------	--------

Rakennukset

Koskenhelmi, dementiaos.huon.	N	-10 000		-10 000	-10 000	0
Koskenhelmen yl.tilojen korj.	N	-27 000	-18 000	-45 000	-44 676	324
Vanhustentalot, talojen raput	N	-10 000	0	-10 000	-8 619	1 381
Kirkonkyl.koulun wc-til.latt.l	N	-8 000	-4 000	-12 000	-11 855	145
Alakoulun ikkunoiden vaihtam.	N	-120 000	4 000	-116 000	-115 999	1
Vellamon lattioiden uusiminen	N	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Koskipirtin kuistin katto ja m	N	-9 000	0	-9 000	0	9 000
Keskusvaraston kylmä varastoti	N	-20 000	0	-20 000	-16 588	3 412
KOM myynnit tehdas- tuotak	N	0	0	0	36 000	36 000

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Koskenhelmen ilmastointi	N	-10 000	10 000	0	0	0
Verkoston lämpövuotojen korjaus	N	-8 000		-8 000	0	8 000
Linjakaivon eristys ja tulppaus	N	0	0	0	0	0
Jääkiekkokaukalon laidat	N	-45 500	-11 000	-56 500	-40 639	15 861
Päiväkodin muutokset/piha-alue	N	-11 000	0	-11 000	-10 728	272
Ek koulu/Pelikaukalon ruohomat	N	-11 000	11 000	0	0	0
Kaavatiet ja maankäyttö	N	-30 000	0	-30 000	-8 528	21 472
Kuusitien ja Rantakujan perusk	N	-75 000		-75 000	-61 536	13 464
Sahalammen kunnostus ja veneväylän merkintä	N	-15 000	0	-15 000	-8 420	6 580
Vanh.pumpp.rak.purku/al.kehit.	N	0		0	4 750	4 750
Salaojituksen uusiminen	N	-10 000		-10 000	-10 304	-304
Tienvarsioasteet	N	-10 000	0	-10 000	0	10 000
Säästötien asfaltointi	N	-15 000	0	-15 000	-11 520	3 480
Vellamon salaojituksen uudist.	N	-18 000	0	-18 000	-268	17 732
Vesilinjojen peruskorjaus	N	-27 700	0	-27 700	-2 827	24 873
Viemäriinjojen peruskorjaus	N	-31 300	0	-31 300	-860	30 440
Puhdistamon selkeytysaltaan pi	N	-16 000	0	-16 000	-16 973	-973
Talviuintipaikka	N	-24 000	0	-24 000	-8 454	15 546
Koskenvarren kehittäminen	N	-45 000	12 500	-32 500	-7 153	25 347
Ihamaniemen venelaituri	N	-15 000	0	-15 000	-14 733	267
Huuhdeluhaara Vennonmäki-Pahka	N	-20 000	0	-20 000	-8 000	12 000
Alust Jäteliikkeen vastaanotto	N	-37 000	0	-37 000	0	37 000

Koneet ja kalusto

Koskenhelmi, koneet ja laitt,K	N	-8 000	8 000	0	0	0
Ruohonleikkuri, U, Pv	N	-7 000	0	-7 000	-4 128	2 872
Koulun keittiön laitteiden uusiminen	N	-8 000		-8 000	-8 000	0
Palvelin (ICT)	N	-15 000	0	-15 000	0	15 000

Osakkeet ja osuudet

	N	0	0	0	-2 000	-2 000
--	---	---	---	---	--------	--------

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

		-766 500	0	-766 500	-393 560	372 940
--	--	----------	---	----------	----------	---------

RAHOITUSOSA

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäys	B	0	-90 000	-90 000	-92 361	-2 361
Antolainasaamisten vähennys	B	0	0	0	74 154	74 154

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	0	0	0	0	0
--------------------------------	---	---	---	---	---	---

Muut maksuvalmiuden muutokset

	0	0	0	21 237	21 237
--	---	---	---	--------	--------

RAHOITUSOSA

YHTEENSÄ		0	-90 000	-90 000	3 030	93 030
-----------------	--	----------	----------------	----------------	--------------	---------------

YHTEENSÄ	Rahavarojen muutos		-489 098	-90 000	-579 098	747 902	1 327 000
-----------------	-----------------------	--	-----------------	----------------	-----------------	----------------	------------------

KOKONAISTULOT JA -MENOT 1-12/2024**TULOT****TOIMINTA**

TOIMINTATUOTOT	1 615 671,83
VEROTULOT	2 950 370,58
VALTIONOSUUDET	1 907 452,00
KORKOTUOTOT	126 245,82
MUUT RAHOITUSTUOTOT	225 532,19
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-10 934,00

INVESTOINNIT

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	48 832,67
---	-----------

RAHOITUSTOIMINTA

ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	74 153,86
-----------------------------	-----------

KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	6 937 324,95
-------------------------------	---------------------

MENOT**TOIMINTA**

TOIMINTAKULUT	5 645 383,06
- VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	-26 984,98
MUUT RAHOITUSKULUT	68 442,42
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTAPPIOT	-4 432,41

INVESTOINNIT

INVESTOINTIMENOT	442 392,64
------------------	------------

RAHOITUSTOIMINTA

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	92 360,95
---------------------------	-----------

KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	6 217 161,68
-------------------------------	---------------------

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 6 937 324,95 - 6 217 161,68 = 720 163,27

Rahavarojen muutos -

Muut maksuvalmiuden muutokset = 741 400,54 - 21 237,27 = 720 163,27

13. Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätös v. 2024 on laadittu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston antamien ohjeiden ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta” (30.10.2020) ja ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista” (13.10.2020) sekä niihin sen jälkeen tehtyjen päivitysten mukaisesti.

- 1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja – menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston 13.11.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 jälkeen valmistuvien investointien osalta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmanpoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Kunnalla ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

- 2) Esittämistapamuutokset

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.

- 3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei oikaisuja

- 4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei vertailukelpoisuuteen vaikuttavia tapahtumia.

- 5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja virheiden korjaukset

Ei olennaisia tapahtumia

2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhteisö Enonkosken Vuokratalot Oy sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023. Kunnan konsernista poistui siirtymisen yhteydessä kaksi kuntayhtymää, Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky ja Vaalijalan ky.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kiinteistöverot on eliminoitu vuoden 2024 tilinpäätöksessä. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä. Laskennallinen verovelka on esitetty kokonaan pitkäaikaisissa veloissa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Omistusosuudet, osuudet omasta ja vieraasta pääomasta sekä tilikauden voitosta tai tappiosta ilmoitetaan liitetiedoissa.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Konsernitilinpäätöksen laadinnassa käytetään Clausion FPM -konsernitilinpäätösohjelmaa.

3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	212 041,62	155 704,94	172 975,26	117 737,41
Opetus- ja kulttuuripalvelut	760 911,57	676 127,01	573 879,11	503 872,00
Yhdyskuntapalvelut	1 118 817,27	1 117 197,07	727 998,10	707 555,33
Muut palvelut	121 380,78	76 116,21	140 819,36	111 435,86
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>2 213 151,24</i>	<i>2 025 145,24</i>	<i>1 615 671,83</i>	<i>1 440 600,60</i>

7. Verotulojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kunnan tulovero	1 858 913,45	1 757 724,54	1 858 913,45	1 757 724,54
Osuus yhteisöveron tuotosta	472 876,73	549 578,31	472 876,73	549 578,31
Kiinteistövero	602 477,83	566 687,53	618 580,40	582 967,94
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>2 934 268,01</i>	<i>2 873 990,38</i>	<i>2 950 370,58</i>	<i>2 890 270,79</i>

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	1 988 371,00	1 924 481,00	1 988 371,00	1 924 481,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)</i>	<i>557 740,00</i>	<i>395 478,00</i>	<i>557 740,00</i>	<i>395 478,00</i>
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	682 323,47	639 740,45	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-379 118,00	-319 714,11	-379 118,00	-346 006,00
Verotulomenetysten kompensatio	298 199,00	299 259,00	298 199,00	299 259,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>2 589 775,47</i>	<i>2 543 766,34</i>	<i>1 907 452,00</i>	<i>1 877 734,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	90 658,03	75 529,00
Muiden palvelujen ostot	1 413 981,15	1 219 711,90
<i>Kaupungin / Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>1 504 639,18</i>	<i>1 295 240,90</i>

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Enonkosken kunta tukee valtuustoryhmiä vain luovuttamalla vastikkeetta kunnantalon kokoustiloja ja niiden laitteistoa ryhmien omien kokousten pitämiseen.

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 13.11.2012 § 43. Uusittu poistosuunnitelma on otettu käyttöön

vuoden 2013 alusta alkaen niin, että poistoaikojen muutokset koskevat vuoden 2013 alusta alkaen ja sen jälkeen valmistuvia investointeja. Vanhat investoinnit poistetaan vanhoilla poistoperusteilla loppuun.

Poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten sijoitusten poistosuunnitelma			
	Poisto 1.1.1997- (tasapoisto/ menojäännöspoisto)	KILA:n kuntajaoston suositus	Poisto 1.1.2013- (tasapoisto/ menojäännöspoisto)
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot		2-5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	5-20 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	5 vuotta	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	5 vuotta	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut	5 vuotta	2-5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	-	ei poistoaikaa	-
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	50 vuotta	20-50 vuotta	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta	20-30 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta	10-20 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajanrakennukset	30 vuotta	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	50 vuotta	30-50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tie, torit ja puistot	15 %	15-20 %	20 %
Sillat, laiturit, uimalat	10 %	10-25%	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	10 %	10-20%	20 %
Vedenjakeluverkosto	7 %	7-10 %	10 %
Viemäriverkko	7 %	7-10 %	10 %
Kaukolämpöverkko	10 %	10-15 %	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 %	15-20 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 %	20-22 %	20 %
Maakaasuverkko	12 %	12-15 %	12 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 %	15-20 %	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 %	15-25 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 %	15-20 %	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	20 %	20-25 %	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	20-25 %	25 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	20 vuotta	15-20 vuotta	20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	15 vuotta	8-15 vuotta	15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	10 vuotta	4-7 vuotta	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	10 vuotta	5-10 vuotta	7 vuotta
Muut raskaat koneet	15 vuotta	10-15 vuotta	12 vuotta
Muut kevyet koneet	10 vuotta	5-10 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	15 vuotta	5-15 vuotta	10 vuotta
Atk-laitteet	5 vuotta	3-5 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	3-5 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen	käytön mukainen	käytön mukainen
Arvo- ja taide-esineet	-	ei poistoaikaa	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	-	ei poistoaikaa	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	-	ei poistoaikaa	-

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 8 000,00 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Tilikauden aikana tehdyt saneeraustyöt asuinrakennuksissa ja laitosrakennuksissa on liitetty vanhaan poistopohjaan, koska niillä ei ole katsottu olevan taloudellista käyttöikää huomattavasti pidentävää vaikutusta.

Jos rakennuksen poisto aika on päättymässä, peruskorjauksen poistoksi on merkitty ½ uudisrakennuksen poistoaajasta.

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Potilasvahinkovakuutusmaksu	0,00	51 487,06	0,00	0,00
HVA muutos	0,00	-51 487,06	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	10 934,00	0,00	10 934,00	0,00
Muut luovutusvoitot	225,80	4 957,69	0,00	4 758,06
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>11 159,80</i>	<i>4 957,69</i>	<i>10 934,00</i>	<i>4 758,06</i>
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot	4 118,39	0,00	4 118,39	0,00
Osakkeiden luovutustappiot	0,00	-9 606,26	0,00	0,00
Muut luovutustappiot	314,02	0,00	314,02	0,00
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>4 432,41</i>	<i>-9 606,26</i>	<i>4 432,41</i>	<i>0,00</i>

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot				
Kiinteistöveron palautukset	0,00	11 104,10	0,00	0,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>11 104,10</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	124 462,73	113 252,06
<i>Yhteensä</i>	<i>124 462,73</i>	<i>113 252,06</i>

4. Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19. Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

Kunta	Tietokoneohjel- mistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	64 920,73	0,00	64 920,73
Siirrot erien välillä	-64 920,73	64 920,73	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-32 460,37	-32 460,37
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	32 460,36	32 460,36
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	32 460,36	32 460,36

Aineelliset hyödykkeet

Kunta	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	709 551,24	3 709 050,37	1 339 711,19	39 292,84	12 614,10	133 530,06	5 943 749,80
Lisäykset tilikauden aikana	12 500,00	207 736,78	182 961,78	13 960,99	0,00	23 233,09	440 392,64
Vähennykset tilikauden aikana	-66,00	-40 118,39	0,00	-2 146,69	0,00	0,00	-42 331,08
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	120 135,36	0,00	0,00	-120 135,36	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-366 162,27	-231 049,29	-20 150,76	0,00	0,00	-617 362,32
Poistamaton hankintameno 31.12.	721 985,24	3 510 506,49	1 411 759,04	30 956,38	12 614,10	36 627,79	5 724 449,04
Kirjanpitoarvo 31.12.	721 985,24	3 510 506,49	1 411 759,04	30 956,38	12 614,10	36 627,79	5 724 449,04

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	120 363,59	120 363,59	31 935,53	31 935,53
Muut maa- ja vesialueet	706 344,67	693 910,67	690 049,71	677 615,71
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>826 708,26</i>	<i>814 274,26</i>	<i>721 985,24</i>	<i>709 551,24</i>

Sijoitukset**Osakkeet ja osuudet****Kunta**

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteys- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	715 537,95	39 402,73	146 804,70	1 226 069,57	2 127 814,95
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00
Hankintameno 31.12.	715 537,95	39 402,73	146 804,70	1 228 069,57	2 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	715 537,95	39 402,73	146 804,70	1 228 069,57	2 129 814,95

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset**Kaupunki**

	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno	162 683,79	116 787,71	279 471,50
HVA muutos	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 1.1.	162 683,79	116 787,71	279 471,50
Lisäykset	90 000,00	2 360,95	92 360,95
Vähennykset	0,00	-74 153,86	-74 153,86
Hankintameno 31.12.	252 683,79	44 994,80	297 678,59
Kirjanpitoarvo 31.12.	252 683,79	44 994,80	297 678,59

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot**20.-22. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä**

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt						
Enonkosken Vuokratalot Oy	0707067-7	100,00	100,00	1 262 318,81	366 519,58	11 325,29
Kuntayhtymät						
Etelä-Savon maakuntaliitto	0215839-7	1,16	1,16	11 198,26	11 360,70	-397,24
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	0207390-8	3,69	3,69	986 415,84	95 290,81	48 964,33
Sateenkaaren koulun kuntayhtymä	3320660-3	2,76	2,76	30 076,45	6 521,13	9 630,92

Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt

As Oy Enonkosken Rinnetie 0359196-9 34,64 34,64 ei saatu tietoa

23. Saamisten erittely

	Kunta			
	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	6 929,82	0,00	22 946,34
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>6 929,82</i>	<i>0,00</i>	<i>22 946,34</i>
 <i>Saamiset yhteensä</i>	 <i>0,00</i>	 <i>6 929,82</i>	 <i>0,00</i>	 <i>22 946,34</i>

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kelan korvaus työterveyshuollosta	292,16	245,31	0,00	0,00
Ennakkomenot	74,85	4 404,75	0,00	0,00
EU-tuet ja -avustukset	10 273,49	6 683,26	0,00	0,00
Hankeavustussaamiset	7 672,90	0,00	7 672,90	0,00
Muut siirtosaamiset	140,92	839,56	49,26	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>18 454,33</i>	<i>12 172,88</i>	<i>7 722,16</i>	<i>0,00</i>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**25. Oman pääoman erittely**

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma	4 324 216,83	5 000 091,53	4 324 216,83	5 000 091,54
HVA muutos	0,00	-675 874,70	0,00	-675 874,71
Peruspääoma 1.1.	4 324 216,83	4 324 216,83	4 324 216,83	4 324 216,83
Peruspääoma 31.12.	4 324 216,83	4 324 216,83	4 324 216,83	4 324 216,83
 Muut omat rahastot	 8 989,72	 18 522,15	 8 989,72	 8 989,72
HVA muutos	0,00	-6 936,06	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	8 989,72	11 586,09	8 989,72	8 989,72
Siirrot rahastoon	5 360,28	0,00	5 360,28	0,00
Siirrot rahastosta	-4 350,00	-2 596,37	-4 350,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	10 000,00	8 989,72	10 000,00	8 989,72
 Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	 10 714 960,53	 10 315 152,02	 9 610 951,05	 8 978 533,34
HVA muutos	0,00	-278 612,92	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	10 714 960,53	10 036 539,10	9 610 951,05	8 978 533,34
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	10 714 960,53	10 036 539,10	9 610 951,05	8 978 533,34
 Tilikauden yli-/alijäämä	 476 188,48	 678 421,44	 487 598,95	 632 417,71
 <i>Oma pääoma yhteensä</i>	 <i>15 525 365,85</i>	 <i>15 048 167,08</i>	 <i>14 432 766,83</i>	 <i>13 944 157,60</i>

Konsernin edellisten tilikausien yli-/alijäämän avaavan taseen muutosten laskelma 2023

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.2022	10 315 152,02
Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky siirtynyt hyvinvointialueelle	-71 589,82
Vaalijalan kuntayhtymä siirtynyt hyvinvointialueelle	-207 023,10
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.2023	<u>10 036 539,10</u>

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kunta	
	2024	2023
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	9 610 951,05	8 978 533,34
Tilikauden yli-/alijäämä	487 598,95	632 417,71
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	10 098 550,00	9 610 951,05

27. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 014,03	19 540,93	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	20 014,03	19 540,93	0,00	0,00

30. Vieras pääoma

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	660,00	0,00	754,61
Yhteensä	0,00	660,00	0,00	754,61

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	20 083,92	20 083,92	20 083,92	20 083,92
Muut velat	1 825,00	1 700,00	1 825,00	1 700,00
Muut velat yhteensä	21 908,92	21 783,92	21 908,92	21 783,92

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Jaksotetut henkilöstökulut	59 900,50	65 104,02	59 863,26	65 077,26
Lomapalkkajaksotukset	333 330,45	286 827,53	285 101,63	244 468,75
Korkojaksotukset	1 240,55	2 939,31	0,00	0,00
Tuloennakot	16 370,38	30 656,51	0,00	0,00
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	42 276,42	1 077,20	42 276,42	0,00
Vakuutusmaksujen jaksotukset	21,90	7,63	0,00	0,00
Valtionosuusennakot	885,00	24 619,46	885,00	24 619,46
Muut siirtovelat	79 423,51	61 680,97	64 198,11	39 811,91
<i>Yhteensä</i>	<i>533 448,70</i>	<i>472 912,65</i>	<i>452 324,42</i>	<i>373 977,38</i>

5. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

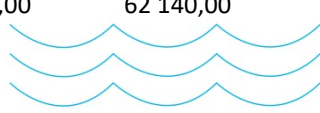
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	63 648,53	79 768,94	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	155 958,40	163 351,91	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>155 958,40</i>	<i>163 351,91</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Toimitilojen vuokravastuut	12 097,88	11 865,29	0,00	0,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	59 491,62	52 446,47	47 082,75	37 980,10
Muut vuokravastuut	10 790,00	11 040,00	10 790,00	11 040,00
Vuokravastuut yhteensä	82 379,50	75 351,76	57 872,75	49 020,10
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	47 741,77	39 226,46	32 724,18	23 979,22

39.-40. Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			23 000,00	286 760,41
Jäljellä oleva pääoma			18 400,00	30 393,51
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	62 140,00	0,00	62 140,00

Jäljellä oleva pääoma	0,00	43 498,00	0,00	43 498,00
-----------------------	------	-----------	------	-----------

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	11 408 122,00 12 242,00	11 124 707,00 8 856,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Arvonlisäveron palautusvastuu	256 204,91	254 979,50	225 577,35	226 729,47

8. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Kunta	
	2024	2023
Yleishallinto	4	4
Opetus- ja kulttuuritoimi	48	47
Yhdyskuntapalvelut	14	13
<i>Yhteensä</i>	<i>66</i>	<i>64</i>

43. Henkilöstökulut

	Kunta	
	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 991 526,29	2 843 451,50
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>2 991 526,29</i>	<i>2 843 451,50</i>

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2024	2023
Keskusta	2 567,25	2 652,75
Sosiaalidemokraatit	383,10	458,60

Kristillisdemokraatit	467,50	329,50
Perussuomalaiset	112,00	118,50
Vasemmistoliitto	186,00	145,75
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>3 715,85</i>	<i>3 705,10</i>

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2024	2023
Tilintarkastusyhteisö A		
Tilintarkastus	6 567,82	4 430,40
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	2 310,02	4 430,40
Muut palvelut	0,00	897,80
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>8 877,84</i>	<i>9 758,60</i>

46. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Enonkosken Vuokratalot Oy:lle lainaa niin, että siitä on 31.12.2024 avoimena 233 247,15 euroa. Lisäksi yhtiölle on annettu pääomalaina 19 436,64 €. Kunta fuusioi 1.1.2017 alusta 7 eri asunto-osakeyhtiötä yhteen kiinteistöosakeyhtiöön. Tämä lainasaaminen koostuu näille asunto-osakeyhtiöille myönnettyistä lainoista, ennen kuntalain 2015 voimaantuloa ja vuonna 2024 myönnetystä uudesta lainasaamisesta 90 000 euroa. Lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä. Vuosi 2024 sovittiin lyhennysvapaaksi, korot on laskutettu ja maksettu normaalisti.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu 11.6.2019 johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden (6) kuukauden varsinaista palkkaa vastaava erokorvaus.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

14. Vesi- ja viemärilaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärilaitos / Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2024

ulkoinen

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2024	2023	muutos
Liikevaihto	164 411,65	133 807,82	30 603,83
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	-133 199,25	-124 924,23	-8 275,02
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-47 850,71	-62 521,22	14 670,51
Palvelujen ostot	-85 348,54	-62 403,01	-22 945,53
Henkilöstökulut	-20 506,08	-19 366,07	-1 140,01
Palkat ja palkkiot	-16 807,28	-15 628,20	-1 179,08
Henkilösivukulut	-3 698,80	-3 737,87	39,07
Eläkekulut	-3 418,12	-3 274,63	
Muut henkilösivukulut	-280,68	-463,24	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-64 959,39	-56 770,15	-8 189,24
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	-786,13	-313,94	-472,19
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-55 039,20	-67 566,57	12 527,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-55 039,20	-67 566,57	12 527,37
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT			
Sijoitetun pääoman tuotto, %	46,3	117,3	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	46,3	117,3	
Voitto, %	-33,5	-50,5	

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärilaitos / Rahoituslaskelma v. 2024

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2024	2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyljäämä	-55 039,20	-67 566,57
Poistot ja arvonalentumiset	64 959,39	56 770,15
	9 920,19	-10 796,42
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-28 661,20	-131 728,40
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	-28 661,20	-131 728,40
Toiminnan ja investointien rahavirta	-18 741,01	-142 524,82
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos (koroton)	94 424,99	97 615,93
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta, lis-/väh+	1 199,93	-22 072,70
Korott.velkojen muutos muilta lis+/väh-	-76 883,91	66 981,59
Rahoituksen rahavirta	18 741,01	142 524,82
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, €	-317 156	-365 606
Investointien tulo-rahoitus, %	34,6	-8,2
Lainanhoitokate		

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärilaitos / Tase 31.12.2024

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	31.12.2024	31.12.2023	muutos
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	632 908,79	669 206,98	-39 985,64
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	9 427,52	9 427,52	0,00
Rakennukset	85 736,94	91 452,74	-5 715,80
Kiinteät rakenteet ja laitteet	492 795,23	527 065,07	-34 269,84
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 687,45		
	0,00	0,00	0,00
Sijoitukset / Muut saamiset			
Liittymismaksut	41 261,65	41 261,65	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	48 039,62	49 239,55	-1 199,93
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset	48 039,62	49 239,55	-1 199,93
Myyntisaamiset	48 039,62	37 107,44	10 932,18
Muut saamiset	0,00	12 132,11	
	680 948,41	718 446,53	-41 185,57
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	-146 446,29	-91 407,09	-55 039,20
Peruspääoma/ jäännöspo	423 456,13	423 456,13	0,00
Edell.tilikausien yli/alijäämä	-514 863,22	-447 296,65	-67 566,57
Tilikauden yli/alijäämä	-55 039,20	-67 566,57	12 527,37
VIERAS PÄÄOMA	827 394,70	809 853,62	17 541,08
Pitkäaikainen			
Liittymismaksut ja muut velat	20 083,92	20 083,92	0,00
Lyhytaikainen			
Ostovelat	6 854,83	91 561,55	-84 706,72
Korottomat velat kunnalta	792 633,14	698 208,15	94 424,99
Muut velat	7 822,81	0,00	7 822,81
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00
	680 948,41	718 446,53	-37 498,12
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste, %	-21,5	-12,7	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	503,2	605,2	
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-570	-515	
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0	
Lainat ja vuokravastuut 31.12.,1000 €	0	0	
Lainasaamiset 31.12.,1000 €	0	0	

15. Tuloslaskelma kiinteistöt ja kaukolämpö

Enonkosken kunnan kiinteistöt, vastuualue 4200

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2024, ulkoinen

Kilpailulain mukainen eriyttäminen

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Liikevaihto	183 175,46	179 846,94
Valmistus omaan käyttöön	3 402,96	2 537,94
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	-82 603,27	-87 063,91
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-46 850,68	-51 284,58
Palvelujen ostot	-35 752,59	-35 779,33
Henkilöstökulut	-54 269,92	-53 450,01
Palkat ja palkkiot	-44 449,69	-43 176,37
Henkilösivukulut	-9 820,23	-10 273,64
Eläkekulut	-9 082,42	-8 983,83
Muut henkilösivukulut	-737,82	-1 289,81
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-47 137,38	-46 083,23
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-16 167,45	-16 125,14
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-13 599,60	-20 337,41
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-13 599,60	-20 337,41

Enonkosken kunnan kaukolämpölaitos, tulosityksikkö 4400

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2024, ulkoinen

Kilpailulain mukainen eriyttäminen

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Liikevaihto	152 317,16	142 106,85
Liiketoiminnan muut tuotot	100,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	-147 409,71	-146 585,37
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-145 806,95	-143 811,44
Palvelujen ostot	-1 602,76	-2 773,93
Henkilöstökulut	-7,75	-191,20
Palkat ja palkkiot	0,00	-152,32
Henkilösivukulut	-7,75	-38,88
Eläkekulut	-7,75	-34,37
Muut henkilösivukulut	0,00	-4,51
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 119,17	-3 531,31
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-10 898,24	-5 910,34
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-11 017,71	-14 111,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-11 017,71	-14 111,37

16. Allekirjoitukset ja merkinnät

Enonkoskella 25. päivänä maaliskuuta 2025

Enonkosken kunnanhallitus

Puheenjohtaja

Lauri Niiranen

Jäsenet

Marja Laitinen

Kati Laukkanen

Jonna Malmstedt

Keijo Männynsalo

Kunnanjohtaja

Minna Laurio

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Enonkoskella / 2025

BDO Audiator Oy

Tilintarkastus-yhteisö

Taina Törrönen

HT, JHT

17. Luettelo kirjanpito- ja kirjanpidon säilytyksestä

Päiväkirja
 Pääkirja
 Käyttöomaisuuskirjanpito
 Konsernitilinpäätös Clausion FPM
 Myyntilaskut – ja reskontra
 Ostolaskut – ja reskontra
 Maksuliikenne/tiliotteet
 Palkkaluettelot

Asiakirjat säilytetään sähköisenä järjestelmässä

Tasekirja
 Tase-erittelyt

Asiakirjat säilytetään paperimuotoisina

Luettelo käytetyistä tosittelajeista

ALKUSA	Alkusaldot	1001-1005
BUD	Talousarvio	2001
BUDL	Lisämääräraha	3001-3005
MUIST1	Muistio, ulk. RD	10001-10056
MUISIS	Muistio, sis. RD	20001-20006
MUIRO2	Muistio, ulk. Rondo	15001-15151
MUIRS2	Muistio, sis. Rondo	25001-25097
VYÖR	Muistio, vyörytykset	31001-31003
KOMTOS	Käyttöomaisuus (esijärj.)	34001-34036
KOMMUI	Käyttöomaisuuden muistiot	39001-39032
SISROP	Sisäiset laskut, Rondo	40001-40196
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101001-101398
PALKAT	Palkkatositteet	100001-100028
MATKAT	Matkalaskut	113001-113045
OSTOT	Ostolaskut	8000001-8002972
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	8990001-8990273

Myyntireskontran tositteet / laskulaji

MRP10	Liikuntapalvelut	10000001-10000332
MRP11	Yleislaskutus hallinto	11000001-11000043
MRP18	Lainat	18000001-18000014
MRP24	Vesihuolto	24000001-24000803
MRP27	Vuokrat	27000001-27000483
MRP35	Kaukolämpölaskut	35000001-35000156
MRP37	Yhdyskuntapalvelut	37000001-37000160
MRP38	Yleislaskutus tekninen	38000001-38000057
MRP44	Yleislaskutus sivistystoimi	44000001-44000055
MRP48	Palkan takaisinperintä	48000001-48000001
MRP53	Liikasuoritukset	53000001-53000019
MRP55	Aamu- ja iltapäivätoiminta	55000001-55000138

MRP60	Rakennusvalvonta	60000001-60000040
MRP79	Esij. Päivähoito	79000001-79000132
MRPMAN	MR Manuaalisuoritukset	5110001-5110166
MRPVII	MR Viitesuoritukset	5210001-5210336
MRPHYV	MR Hyvityslaskujen kuittaus	5310001-5310044
MRPK	MR Luottotappiot	5410001-5410002

